

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 171 (XV) — Nr. 468

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRÂRI ȘI ALTE ACTE

Marti, 1 iulie 2003

SUMAR

<u>Nr.</u>		<u>Pagina</u>
LEGI ȘI DECRETE		
281.	— Lege privind modificarea și completarea Codului de procedură penală și a unor legi speciale	1-32
410.	— Decret pentru promulgarea Legii privind modificarea și completarea Codului de procedură penală și a unor legi speciale	32

LEGI ȘI DECRETE

PARLAMENTUL ROMÂNIEI

CAMERA DEPUTAȚILOR

SENATUL

LEGE

privind modificarea și completarea Codului de procedură penală și a unor legi speciale

Parlamentul României adoptă prezenta lege.

Art. I. — Codul de procedură penală, republicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 78 din 30 aprilie 1997, cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. La articolul 5, alineatele 2—4 vor avea următorul cuprins:

„Nici o persoană nu poate fi reținută, arestată sau privată de libertate în alt mod și nici nu poate fi supusă vreunei forme de restrângere a libertății decât în cazurile și condițiile prevăzute de lege.

Dacă cel împotriva căruia s-a luat măsura arestării preventive sau s-a dispus internarea medicală ori o măsură de restrângere a libertății consideră că aceasta este ilegală, are dreptul, în tot cursul procesului penal, să se adreseze instanței competente, potrivit legii.

Orice persoană care a fost, în cursul procesului penal, privată de libertate sau căreia i s-a restrâns libertatea, ilegal sau pe nedrept, are dreptul la repararea pagubei suferite, în condițiile prevăzute de lege.”

2. După articolul 5¹ se introduce articolul 5² cu următorul cuprins:

„**Prezumția de nevinovăție** Art. 5². — Orice persoană este considerată nevinovată până la stabilirea vinovăției sale printr-o hotărâre penală definitivă.”

3. La articolul 6, alineatul 3 va avea următorul cuprins:

„Organele judiciare au obligația să-l încunoștințeze, de îndată și mai înainte de a-l audia, pe învinuit sau pe inculpat despre fapta pentru care este cercetat, încadrarea juridică a acesteia și să-i asigure posibilitatea pregătirii și exercitării apărării.”

4. Articolul 7 va avea următorul cuprins:

Limba în care se desfășoară procesul penal „Art. 7. — În procesul penal procedura judiciară se desfășoară în limba română. În fața organelor judiciare se asigură părților și altor persoane chemate în proces folosirea limbii materne, actele procedurale întocmindu-se în limba română.“

5. Articolul 8 va avea următorul cuprins:

„Folosirea limbii oficiale prin interpret Art. 8. — Părților care nu vorbesc sau nu înțeleg limba română ori nu se pot exprima li se asigură, în mod gratuit, posibilitatea de a lua cunoștință de piesele dosarului, dreptul de a vorbi, precum și dreptul de a pune concluzii în instanță, prin interpret.“

6. La articolul 10 alineatul 1, după litera i) se introduce litera i¹) cu următorul cuprins:

„i¹) există o cauză de nepedepsire prevăzută de lege;“

7. La articolul 13, denumirea marginală și alineatele 1 și 3 vor avea următorul cuprins:

„Continuarea procesului penal în caz de amnistie, prescripție sau retragere a plângerii prealabile ori de existență a unei cauze de nepedepsire Art. 13. — În caz de amnistie, prescripție sau retragere a plângerii prealabile, precum și în cazul existenței unei cauze de nepedepsire, învinuitul sau inculpatul poate cere continuarea procesului penal.

.....
Dacă nu se constată vreunul dintre cazurile prevăzute în art. 10 alin. 1 lit. a)—e), procurorul dispune încetarea urmăririi penale, cu excepția cazurilor prevăzute în art. 10 alin. 1 lit. i) și i¹), iar instanța de judecată pronunță încetarea procesului penal.“

8. La articolul 14, după alineatul 4 se introduce alineatul 5 cu următorul cuprins:

„Acțiunea civilă poate avea ca obiect și tragerea la răspundere civilă pentru repararea daunelor morale, - potrivit legii civile.“

9. Articolul 17 va avea următorul cuprins:

„Exercitarea din oficiu a acțiunii civile Art. 17. — Acțiunea civilă se pornește și se exercită și din oficiu, când cel vătămat este o persoană lipsită de capacitate de exercițiu sau cu capacitate de exercițiu restrânsă. În acest scop, organul de urmărire penală sau instanța de judecată va cere persoanei vătămate ca, prin reprezentantul său legal, ori, după caz, persoanei care îi încuviințează actele, să prezinte situația cu privire la întinderea pagubei materiale și a daunelor morale, precum și date cu privire la faptele prin care acestea au fost pricinuite.

Instanța este obligată să se pronunțe din oficiu asupra reparării pagubei și a daunelor morale, chiar dacă persoana vătămată nu este constituită parte civilă.“

10. La articolul 18, alineatul 2 va avea următorul cuprins:

„Când cel vătămat este o persoană lipsită de capacitate de exercițiu sau cu capacitate de exercițiu restrânsă, procurorul, când participă la judecată, este obligat să susțină interesele civile ale acesteia, chiar dacă nu este constituită parte civilă.“

11. La articolul 19, alineatul 1 va avea următorul cuprins:

„Art. 19. — Persoana vătămată care nu s-a constituit parte civilă în procesul penal poate introduce la instanța civilă acțiune pentru repararea pagubei materiale și a daunelor morale pricinuite prin infracțiune.“

12. La articolul 20, alineatele 2 și 3 vor avea următorul cuprins:

„În cazurile în care acțiunea civilă a fost exercitată din oficiu, dacă se constată din probe noi că paguba și daunele morale nu au fost integral reparate, diferența poate fi cerută pe calea unei acțiuni la instanța civilă.

De asemenea, persoana vătămată se poate adresa cu acțiune la instanța civilă pentru repararea pagubelor materiale și a daunelor morale care s-au născut ori s-au descoperit după pronunțarea hotărârii penale de prima instanță.“

13. La articolul 25 se introduce alineatul 2 cu următorul cuprins:

„Judecătoria soluționează și alte cazuri anume prevăzute de lege.“

14. Articolul 26 va avea următorul cuprins:

„Competența tribunalului militar Art. 26. — Tribunalul militar:
1. judecă în primă instanță:
a) infracțiunile prevăzute în art. 331—352 din Codul penal, precum și alte infracțiuni săvârșite în legătură cu îndatoririle de serviciu, comise de militari până la gradul de colonel inclusiv, cu excepția celor date în competența altor instanțe;
b) infracțiunile prevăzute de Codul penal în art. 348—354, săvârșite de civili;
2. judecă și soluționează și alte cauze anume prevăzute de lege.“

15. La articolul 27, punctul 4 va avea următorul cuprins:

„4. soluționează conflictele de competență ivite între judecătoriile din circumscripția sa, precum și alte cazuri anume prevăzute de lege.“

16. Articolul 28 va avea următorul cuprins:

„Competența tribunalului militar teritorial Art. 28. — Tribunalul militar teritorial:
1. judecă în primă instanță:
a) infracțiunile menționate în art. 27 pct. 1 lit. a)—e), săvârșite în legătură cu îndatoririle de serviciu, de militari până la gradul de colonel inclusiv;
b) alte infracțiuni date prin lege în competența sa;

2. ca instanță de apel, judecă apelurile împotriva hotărârilor pronunțate în primă instanță de tribunalele militare, cu excepția infracțiunilor menționate în art. 279 alin. 2 lit. a) și a infracțiunilor contra ordinii și disciplinei militare, sancționate de lege cu pedeapsa închisorii de cel mult 2 ani;

3. ca instanță de recurs, judecă recursurile împotriva hotărârilor pronunțate de tribunalele militare în cazul infracțiunilor menționate în art. 279 alin. 2 lit. a) și al infracțiunilor contra ordinii și disciplinei militare, sancționate de lege cu pedeapsa închisorii de cel mult 2 ani, precum și în alte cazuri anume prevăzute de lege;

4. soluționează conflictele de competență ivite între tribunalele militare din circumscripția sa, precum și alte cazuri anume prevăzute de lege.“

17. La articolul 28¹ punctul 1, litera c) va avea următorul cuprins:

„c) infracțiunile săvârșite de judecătorii, procurorii și controlorii financiari ai camerelor de conturi județene, precum și de controlorii financiari de la Curtea de Conturi;“

18. La articolul 28¹ punctul 1, literele e) și f) se abrogă.

19. La articolul 28¹, punctul 4 va avea următorul cuprins:

„4. soluționează conflictele de competență ivite între tribunale sau între judecătorii și tribunale din circumscripția sa ori între judecătorii din circumscripția unor tribunale diferite aflate în circumscripția Curții, precum și alte cazuri anume prevăzute de lege.“

20. La articolul 28¹, după punctul 4 se introduce punctul 5 cu următorul cuprins:

„5. soluționează cererile prin care s-a solicitat extrădarea sau transferul persoanelor condamnate în străinătate.“

21. La articolul 28², punctul 1 litera a) și punctul 4 vor avea următorul cuprins:

„a) infracțiunile prevăzute de Codul penal în art. 155—173 și art. 356—361, săvârșite de militari;

4. soluționează conflictele de competență ivite între tribunalele militare teritoriale sau între tribunalele militare și tribunalele militare teritoriale ori între tribunalele militare din raza de competență a unor tribunale militare teritoriale diferite, precum și alte cazuri anume prevăzute de lege.“

22. La articolul 29 punctul 1, literele c), d) și f) vor avea următorul cuprins:

„c) infracțiunile săvârșite de judecătorii Curții Constituționale, de membrii, judecătorii și procurorii Curții de Conturi, de președintele Consiliului Legislativ și de Avocatul Poporului;

d) infracțiunile săvârșite de mareașali, amirali, generali și chestori;

f) infracțiunile săvârșite de judecătorii și magistrații asistenți de la Curtea Supremă de Justiție, de judecătorii de la curțile de apel și Curtea Militară de Apel, precum și de procurorii de la parchetele de pe lângă aceste instanțe și de procurorii Parchetului Național Anticorupție;“

23. La articolul 29 punctul 2, litera c) va avea următorul cuprins:

„c) recursurile împotriva hotărârilor penale pronunțate, în primă instanță, de secția penală a Curții Supreme de Justiție, precum și alte cazuri prevăzute de lege;“

24. La articolul 29 punctul 5, după litera c) se introduce litera d) cu următorul cuprins:

„d) alte cazuri anume prevăzute de lege.“

25. La articolul 30, alineatul 3 va avea următorul cuprins:

„Când urmărirea penală se efectuează de către Parchetul de pe lângă Curtea Supremă de Justiție sau de către parchetele de pe lângă curțile de apel ori de pe lângă tribunale sau de către un organ de cercetare central ori județean, procurorul, prin rechizitoriu, stabilește căreia dintre instanțele prevăzute în alin. 1 îi revine competența de a judeca, ținând seama ca, în raport cu împrejurările cauzei, să fie asigurată buna desfășurare a procesului penal.“

26. La articolul 31, alineatul 1 va avea următorul cuprins:

„Art. 31. — Infracțiunile săvârșite în afara teritoriului țării se judecă, după caz, de către instanțele civile sau militare în a căror circumscripție își are domiciliul sau locuiește făptuitorul. Dacă acesta nu are domiciliul și nici nu locuiește în România, iar fapta este de competența judecătoriei, se judecă de Judecătoria Sectorului 2, iar în celelalte cazuri, de instanța competentă după materie și calitatea persoanei, din municipiul București, afară de cazul când prin lege se dispune altfel.“

27. La articolul 35, alineatul 3 va avea următorul cuprins:

„Dacă instanța civilă este superioară în grad, competența revine instanței militare echivalente în grad cu instanța civilă. Dacă instanța civilă superioară este Curtea Supremă de Justiție, competența revine acesteia.“

28. La articolul 40, alineatul 1 va avea următorul cuprins:

„Art. 40. — Când competența instanței este determinată de calitatea inculpatului, instanța rămâne competentă să judece chiar dacă inculpatul, după săvârșirea infracțiunii, nu mai are acea calitate, în cazurile când:

a) fapta are legătură cu atribuțiile de serviciu ale făptuitorului;

b) s-a dat o hotărâre în primă instanță.“

29. La articolul 45, după alineatul 1 se introduc alineatele 1¹ și 1² cu următorul cuprins:

„Prevederile art. 35 alin. 4 nu se aplică în cazul în care scoaterea de sub urmărire penală sau încetarea urmăririi penale a fost dispusă de un procuror militar.

Declinarea de competență se dispune prin ordonanță.“

30. La articolul 48, litera a) va avea următorul cuprins:

„a) a pus în mișcare acțiunea penală, a emis mandatul de arestare preventivă provizorie ori a dispus trimiterea în judecată sau a pus concluzii în fond în calitate de procuror la instanța de judecată;“

31. Articolul 49 va avea următoarea denumire marginală:

„**Incompatibilitatea procurorului, a organului de cercetare penală, a magistratului-asistent și a grefierului**“

32. La articolul 49, alineatele 1—3 vor avea următorul cuprins:

„Art. 49. — Dispozițiile art. 46 se aplică procurorului și magistratului-asistent sau, după caz, grefierului de ședință, când cauza de incompatibilitate există între ei sau între vreunul dintre ei și unul dintre membrii completului de judecată.

Dispozițiile privind cazurile de incompatibilitate prevăzute în art. 48 lit. b)—d) se aplică procurorului, persoanei care efectuează cercetarea penală, magistratului-asistent și grefierului de ședință.

Procurorul care a pus în mișcare acțiunea penală, a emis mandat de arestare sau a dispus trimiterea în judecată nu poate pune concluzii la judecarea cauzei, iar procurorul care a participat ca judecător la soluționarea cauzei în primă instanță nu poate pune concluzii la judecarea ei în căile de atac.“

33. La articolul 52, alineatele 1 și 5 vor avea următorul cuprins:

„Art. 52. — Abținerea sau recuzarea judecătorului, procurorului, magistratului-asistent sau grefierului se soluționează de un alt complet, în ședință secretă, fără participarea celui ce declară că se abține sau care este recuzat.

Abținerea sau recuzarea care privește întreaga instanță trebuie să cuprindă indicarea concretă a cazului de incompatibilitate în care se află fiecare judecător și se soluționează de instanța ierarhic superioară. Aceasta, în cazul când găsește întemeiată abținerea sau recuzarea, desemnează pentru judecarea cauzei o instanță egală în grad cu instanța în fața căreia s-a produs abținerea sau recuzarea.“

34. La articolul 52, după alineatul 5 se introduce alineatul 5¹ cu următorul cuprins:

„În cauzele în care sunt inculpați arestați preventiv, când se recuză întreaga instanță, instanța ierarhic superioară competentă să soluționeze cererea de recuzare, înainte de a se pronunța asupra recuzării, dispune cu privire la arestarea preventivă în condițiile prevăzute de lege.“

35. La articolul 52, după alineatul 6 se introduce alineatul 7 cu următorul cuprins:

„Încheierea prin care s-a respins recuzarea poate fi atacată numai cu recurs, în termen de 48 de ore din momentul pronunțării, și dosarul se înaintează, de îndată, instanței de recurs. Recursul se judecă în termen de 48 de ore din momentul primirii dosarului, în camera de consiliu, cu participarea părților.“

36. La articolul 53, alineatul 1 va avea următorul cuprins:

„Art. 53. — În cursul urmăririi penale, asupra abținerii sau recuzării persoanei care efectuează cercetarea penală ori a procurorului se pronunță procurorul care supraveghează cercetarea penală sau procurorul ierarhic superior.“

37. La articolul 56, alineatul 4 va avea următorul cuprins:

„Cererea făcută de procurorul general al Parchetului de pe lângă Curtea Supremă de Justiție suspendă de drept judecarea cauzei.“

38. La articolul 63, alineatul 2 va avea următorul cuprins:

„Probele nu au valoare mai dinainte stabilită. Aprecierea fiecărei probe se face de organul de urmărire penală sau de instanța de judecată în urma examinării tuturor probelor administrate, în scopul aflării adevărului.“

39. La articolul 64 se introduce alineatul 2 cu următorul cuprins:

„Mijloacele de probă obținute în mod ilegal nu pot fi folosite în procesul penal.“

40. La articolul 66, denumirea marginală și alineatul 1 vor avea următorul cuprins:

„**Dreptul de a proba** Art. 66. — Învinuitul sau inculpatul beneficiază de prezumția de nevinovăție și nu **lipsa de temeinicie** este obligat să-și dovedească nevinovăția.“

a probelor**41. La articolul 70, alineatele 2 și 3 vor avea următorul cuprins:**

„Învinuitului sau inculpatului i se aduc apoi la cunoștință fapta care formează obiectul cauzei, dreptul de a avea un apărător, precum și dreptul de a nu face nici o declarație, atrăgându-i-se totodată atenția că ceea ce declară poate fi folosit și împotriva sa. Dacă învinuitul sau inculpatul dă o declarație, i se pune în vedere să declare tot ce știe cu privire la faptă și la învinuirea ce i se aduce în legătură cu aceasta.

Dacă învinuitul sau inculpatul consimte să dea o declarație, organul de urmărire penală, înainte de a-l asculta, îi cere să dea o declarație, scrisă personal, cu privire la învinuirea ce i se aduce.“

42. La articolul 73, alineatul 1 va avea următorul cuprins:

„Art. 73. — Declarațiile învinuitului sau inculpatului se consemnează în scris. În fiecare declarație se vor consemna, totodată, ora începerii și ora încheierii ascultării învinuitului sau inculpatului. Declarația scrisă se citește acestuia, iar dacă cere, i se dă să o citească. Când este de acord cu conținutul ei, o semnează pe fiecare pagină și la sfârșit.“

43. Articolul 74 va avea următorul cuprins:

„**Ascultarea învinuitului sau inculpatului la locul unde se află** Art. 74. — Ori de câte ori învinuitul sau inculpatul se găsește în imposibilitate de a se prezenta pentru a fi ascultat, organul de urmărire penală sau instanța de judecată procedează la ascultarea acestuia la locul unde se află, cu excepția cazurilor în care legea prevede altfel.“

44. La articolul 76, alineatul 2 va avea următorul cuprins:

„Înainte de ascultare, persoanei vătămate i se pune în vedere că poate participa în proces ca parte vătămată, iar dacă a suferit o pagubă materială sau o daună morală, că se poate constitui parte civilă. De asemenea, i se atrage atenția că declarația de participare în proces ca parte vătămată sau de constituire ca parte civilă se poate face în tot cursul urmăririi penale, iar în fața primei instanțe de judecată, până la citirea actului de sesizare.“

45. După articolul 86 se introduc articolele 86¹—86⁵ cu următorul cuprins:**„Protecția datelor de identificare a martorului**

Art. 86¹. — Dacă există probe sau indicii temeinice că prin declararea identității reale a martorului sau a localității acestuia de domiciliu ori de reședință ar fi periclitată viața, integritatea corporală sau libertatea lui ori a altei persoane, martorului i se poate încuviința să nu declare aceste date, atribuindu-i-se o altă identitate sub care urmează să apară în fața organului judiciar.

Această măsură poate fi dispusă de către procuror în cursul urmăririi penale, iar în cursul judecării de instanță, la cererea motivată a procurorului, a martorului sau a oricărei alte persoane îndreptățite.

Datele despre identitatea reală a martorului se consemnează într-un proces-verbal, care va fi păstrat, la sediul parchetului care a efectuat sau a supravegheat efectuarea urmăririi penale ori, după caz, la sediul instanței, într-un loc special, în plic sigilat, în condiții de maximă siguranță. Procesul-verbal va fi semnat de cel care a înaintat cererea, precum și de cel care a dispus măsura.

Documentele privind identitatea reală a martorului vor fi prezentate procurorului sau, după caz, completului de judecată, în condiții de strictă confidențialitate.

În toate cazurile, documentele privind identitatea reală a martorului vor fi introduse în dosarul penal numai după ce procurorul, prin ordonanță sau, după caz, instanța, prin încheiere, a constatat că a dispărut pericolul care a determinat luarea măsurilor de protecție a martorului.

Declarațiile martorilor cărora li s-a atribuit o altă identitate, redate în procesul-verbal al procurorului potrivit art. 86² alin. 5, precum și declarația martorului, consemnată în cursul judecării și semnată de procurorul care a fost prezent la ascultarea martorului și de președintele completului de judecată, potrivit art. 86² alin. 6, teza I, pot servi la aflarea adevărului numai în măsura în care sunt coroborate cu fapte și împrejurări ce rezultă din ansamblul probelor existente în cauză.

Pot fi audiați ca martori cărora li s-a atribuit o altă identitate și investigatorii sub acoperire.

Dispozițiile prevăzute în alin. 1—6 se aplică și experților.

Modalități speciale de ascultare a martorului

Art. 86². — În situațiile prevăzute în art. 86¹, dacă există mijloace tehnice corespunzătoare, procurorul sau, după caz, instanța poate admite ca martorul să fie ascultat fără a fi prezent fizic la locul unde se află organul de urmărire penală sau în sala în care se desfășoară ședința de judecată, prin intermediul mijloacelor tehnice prevăzute în alineatele următoare.

Luarea declarației martorului, în condițiile arătate în alin. 1, se face în prezența procurorului.

Martorul poate fi ascultat prin intermediul unei rețele de televiziune cu imaginea și vocea distorsionate, astfel încât să nu poată fi recunoscut.

Declarația martorului ascultat, în condițiile arătate în alin. 1 și 2, se înregistrează prin mijloace tehnice video și audio și se redă integral în formă scrisă.

În cursul urmăririi penale, se întocmește un proces-verbal în care se redă cu exactitate declarația martorului și acesta se semnează de procurorul care a fost prezent la ascultarea martorului și de organul de urmărire penală și se depune la dosarul cauzei. Declarația martorului, transcrisă, va fi semnată și de acesta și va fi păstrată în dosarul depus la parchet, într-un loc special, în plic sigilat, în condiții de maximă siguranță.

În cursul judecării, declarația martorului va fi semnată de procurorul care a fost prezent la ascultarea martorului și de președintele completului de judecată. Declarația martorului, transcrisă, va fi semnată și de martor, fiind păstrată în dosarul depus la instanță, în condițiile prevăzute în alin. 5.

Casetele video și audio pe care a fost înregistrată declarația martorului, în original, sigilate cu sigiliul parchetului sau, după caz, al instanței de judecată în fața căreia s-a făcut declarația, se păstrează în condițiile prevăzute în alin. 5. Casetele video și audio înregistrate în cursul urmăririi penale vor fi înaintate la terminarea urmăririi penale instanței competente, împreună cu dosarul cauzei, și vor fi păstrate în aceleași condiții.

Dispozițiile art. 78, 85 și ale art. 86 alin. 1 și 2 se aplică în mod corespunzător.

Verificări privind mijloacele de ascultare a martorilor

Art. 86³. — Instanța de judecată poate admite, la cererea procurorului, a părților sau din oficiu, efectuarea unei expertize tehnice privind mijloacele prin care au fost audiați martorii, în condițiile prevăzute în art. 86².

Audierea martorilor sub 16 ani în anumite cauze

Art. 86⁴. — În cauzele privind infracțiunile de violență între membrii aceleiași familii, instanța poate dispune ca martorul sub 16 ani să nu fie audiat în ședința de judecată, admitându-se prezentarea unei audieri efectuate în prealabil, prin înregistrări audio-video, în condițiile art. 86² alin. 2, 4, 5 și 7.

**Protejarea
deplasărilor
martorului**

Art. 86⁵. — Procurorul care efectuează sau supraveghează cercetarea penală ori, după caz, instanța de judecată poate dispune ca organele poliției să supravegheze domiciliul sau reședința martorului ori să-i asigure o reședință temporară supravegheată, precum și să-l însoțească la sediul parchetului sau al instanței și înapoi la domiciliu sau la reședință.

Măsurile prevăzute în alin. 1 vor fi ridicate de procuror sau, după caz, de instanță, când se constată că pericolul care a impus luarea lor a încetat.“

46. După articolul 89 se introduce articolul 89¹ cu următorul cuprins:

„Art. 89¹. — Formularele în care urmează să se consemneze orice declarație, în faza de urmărire penală, vor fi în prealabil înregistrate și înseriate, ca formulare cu regim special, iar după completare vor fi introduse în dosarul cauzei.“

47. Secțiunea V¹ din capitolul II al titlului III din partea generală va avea următorul cuprins:

„SECȚIUNEA V¹

Interceptările și înregistrările audio sau video

**Condițiile și cazurile
de interceptare și
înregistrare a
convorbirilor sau
comunicărilor**

Art. 91¹. — Interceptările și înregistrările pe bandă magnetică sau pe orice alt tip de suport ale unor convorbiri ori comunicări se vor efectua cu autorizarea motivată a instanței, la cererea procurorului, în cazurile și în condițiile prevăzute de lege, dacă sunt date sau indicii temeinice privind pregătirea sau săvârșirea unei infracțiuni pentru care urmărirea penală se efectuează din oficiu, iar interceptarea și înregistrarea se impun pentru aflarea adevărului. Autorizația se dă de către președintele instanței căreia i-ar reveni competența să judece cauza în primă instanță, în camera de consiliu. Interceptarea și înregistrarea convorbirilor se impun pentru aflarea adevărului, atunci când stabilirea situației de fapt sau identificarea făptuitorului nu poate fi realizată în baza altor probe.

Interceptarea și înregistrarea convorbirilor sau comunicărilor pot fi autorizate în cazul infracțiunilor contra siguranței naționale prevăzute de Codul penal și de alte legi speciale, precum și în cazul infracțiunilor de trafic de stupefiante, trafic de arme, trafic de persoane, acte de terorism, spălare a banilor, falsificare de monede sau alte valori, în cazul infracțiunilor prevăzute de Legea nr. 78/2000 pentru prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție ori al unor alte infracțiuni grave care nu pot fi descoperite sau ai căror făptuitori nu pot fi identificați prin alte mijloace ori în cazul infracțiunilor care se săvârșesc prin mijloace de comunicare telefonică sau prin alte mijloace de telecomunicații.

Autorizarea se dă pentru durata necesară înregistrării, până la cel mult 30 de zile.

Autorizarea poate fi prelungită în aceleași condiții, pentru motive temeinic justificate, fiecare prelungire neputând depăși 30 de zile. Durata maximă a înregistrărilor autorizate este de 4 luni.

Măsurile dispuse de instanță vor fi ridicate înainte de expirarea duratei pentru care au fost autorizate, îndată ce au încetat motivele care le-au justificat.

Înregistrările prevăzute în alin. 1 pot fi făcute și la cererea motivată a persoanei vătămate privind comunicările ce-i sunt adresate, cu autorizarea instanței de judecată.

Autorizarea interceptării și a înregistrării convorbirilor sau comunicărilor se face prin încheiere motivată, care va cuprinde: indiciile concrete și faptele care justifică măsura; motivele pentru care măsura este indispensabilă aflării adevărului; persoana, mijlocul de comunicare sau locul supus supravegheerii; perioada pentru care sunt autorizate interceptarea și înregistrarea.

**Organele care
efectuează
interceptarea și
înregistrarea**

Art. 91². — Procurorul procedează personal la interceptările și înregistrările prevăzute în art. 91¹ sau poate dispune ca acestea să fie efectuate de organul de cercetare penală. Persoanele care sunt chemate să dea concurs tehnic la interceptări și înregistrări sunt obligate să păstreze secretul operațiunii efectuate, încălcarea acestei obligații fiind pedepsită potrivit Codului penal.

În caz de urgență, când întârzierea obținerii autorizării prevăzute în art. 91¹ alin. 1 ar aduce grave prejudicii activității de urmărire, procurorul poate dispune, cu titlu provizoriu, prin ordonanță motivată, interceptarea și înregistrarea pe bandă magnetică sau pe orice alt tip de suport a convorbirilor sau comunicărilor, comunicând aceasta instanței imediat, dar nu mai târziu de 24 de ore.

Instanța trebuie să se pronunțe în cel mult 24 de ore asupra ordonanței procurorului și, dacă o confirmă și este necesar, va dispune autorizarea pe mai departe a interceptării și înregistrării, în condițiile art. 91¹ alin. 1—3. Dacă instanța nu confirmă ordonanța procurorului, ea trebuie să dispună încetarea, de îndată, a interceptărilor și înregistrărilor și distrugerea celor efectuate.

Instanța dispune, până la terminarea urmăririi penale, aducerea la cunoștință, în scris, persoanelor ale căror convorbiri sau comunicări au fost interceptate și înregistrate, datele la care s-au efectuat acestea.

Certificarea înregistrărilor

Art. 91³. — Despre efectuarea interceptărilor și înregistrărilor menționate în art. 91¹ și 91², procurorul sau organul de cercetare penală întocmește un proces-verbal în care se menționează autorizația dată de instanță pentru efectuarea acestora, numărul sau numerele posturilor telefonice între care s-au purtat convorbirile, numele persoanelor care le-au purtat, dacă sunt cunoscute, data și ora fiecărei convorbiri în parte și numărul de ordine al benzii magnetice sau al oricărui alt tip de suport pe care se face imprimarea.

Convorbirile înregistrate sunt redade integral în formă scrisă și se atașează la procesul-verbal, cu certificarea pentru autenticitate de către organul de cercetare penală, verificat și contrasemnat de procurorul care efectuează sau supraveghează urmărirea penală în cauză. În cazul în care procurorul procedează la interceptări și înregistrări, certificarea pentru autenticitate se face de către acesta, iar verificarea și contrasemnarea, de către procurorul ierarhic superior. Corespondențele în altă limbă decât cea română sunt transcrise în limba română, prin intermediul unui interpret. La procesul-verbal se atașează banda magnetică sau orice alt tip de suport, care conține înregistrarea convorbirii, sigilată cu sigiliul organului de urmărire penală.

Banda magnetică sau orice alt tip de suport cu înregistrarea convorbirii, redarea scrisă a acesteia și procesul-verbal se înaintează instanței care, după ce ascultă procurorul și părțile, hotărăște care dintre informațiile culese prezintă interes în cercetarea și soluționarea cauzei, încheind un proces-verbal în acest sens. Convorbirile sau comunicările care conțin secrete de stat sau profesionale nu se menționează în procesul-verbal. Dacă săvârșirea unor infracțiuni are loc prin convorbiri sau comunicări care conțin secrete de stat, consemnarea se face în procese-verbale separate, iar dispozițiile art. 97 alin. 3 se aplică în mod corespunzător.

Banda magnetică sau orice alt tip de suport, însoțită de transcrierea integrală și copii de pe procesele-verbale, se păstrează la grefa instanței, în locuri speciale, în plic sigilat.

Instanța poate aproba, la cererea motivată a inculpatului, a părții civile sau a avocatului acestora, consultarea părților din înregistrare și din transcrierea integrală, depuse la grefă, care nu sunt consemnate în procesul-verbal.

Instanța dispune prin încheiere distrugerea înregistrărilor care nu au fost folosite ca mijloace de probă în cauză. Celelalte înregistrări vor fi păstrate până la arhivarea dosarului.

Înregistrarea convorbirilor dintre avocat și justițiabil nu poate fi folosită ca mijloc de probă. Art. 91⁴. — Condițiile și modalitățile de efectuare a interceptărilor și înregistrărilor prevăzute în art. 91¹—91³ sunt aplicabile, în mod corespunzător, și în cazul înregistrării de convorbiri efectuate prin alte mijloace de telecomunicație, autorizate în condițiile legii.

Alte înregistrări**Înregistrările de imagini**

Art. 91⁵. — Dispozițiile art. 91¹ și 91² se aplică în mod corespunzător și în cazul înregistrării de imagini, iar procedura de certificare a acestora este cea prevăzută în art. 91³, cu excepția redării în formă scrisă, după caz.

Verificarea**mijloacelor de probă**

Art. 91⁶. — Mijloacele de probă prevăzute în prezenta secțiune pot fi supuse expertizei tehnice la cererea procurorului, a părților sau din oficiu.

Înregistrările prevăzute în prezenta secțiune, prezentate de părți, pot servi ca mijloace de probă, dacă nu sunt interzise de lege.“

48. La articolul 97, alineatele 1 și 3 vor avea următorul cuprins:

„Art. 97. — Orice persoană fizică sau persoană juridică, în posesia căreia se află un obiect sau un înscris ce poate servi ca mijloc de probă, este obligată să-l prezinte și să-l predea, sub luare de dovadă, organului de urmărire penală sau instanței de judecată, la cererea acestora.

.....
Dacă obiectul sau înscrisul are caracter secret ori confidențial, prezentarea sau predarea se face în condiții care să asigure păstrarea secretului ori a confidențialității.“

49. La articolul 98, alineatul 1 va avea următorul cuprins:

„Art. 98. — Instanța de judecată, la propunerea procurorului, în cursul urmăririi penale, sau din oficiu, în cursul judecării, poate dispune ca orice unitate poștală sau de transport să rețină și să predea scrisorile, telegramele și oricare altă corespondență, ori obiectele trimise de învinuit sau inculpat, ori adresate acestuia, fie direct, fie indirect.“

50. La articolul 98, după alineatul 1 se introduc alineatele 1¹ și 1² cu următorul cuprins:

„Măsura prevăzută în alin. 1 se dispune dacă sunt întrunite condițiile arătate în art. 91¹ alin. 1 și potrivit procedurii acolo prevăzute.

Reținerea și predarea scrisorilor, telegramelor și a oricăror alte corespondențe ori obiecte la care se referă alin. 1 pot fi dispuse, în scris, în cazuri urgente și temeinic justificate și de procuror, care este obligat să informeze de îndată despre aceasta instanța.“

51. Articolele 100 și 101 vor avea următorul cuprins:**„Percheziția**

Art. 100. — Percheziția poate fi domiciliară sau corporală.

Când persoana căreia i s-a cerut să predea vreun obiect sau vreun înscris dintre cele arătate în art. 98 tăgăduiește existența sau deținerea acestora, precum și ori de câte ori

există indicii temeinice că efectuarea unei percheziții este necesară pentru descoperirea și strângerea probelor, instanța de judecată, la cererea procurorului, în cursul urmăririi penale, sau din oficiu, în cursul judecării, poate dispune, în scris și motivat, efectuarea acesteia.

În cazuri urgente și temeinic justificate, în cursul urmăririi penale, și procurorul poate dispune, în scris și motivat, efectuarea percheziției, fiind obligat să informeze, de îndată, despre aceasta instanța.

Percheziția poate fi dispusă numai după ce a fost începută urmărirea penală, cu excepția infracțiunilor flagrante și ori de câte ori legea dispune altfel.

Percheziția nu poate fi dispusă înainte de începerea urmăririi penale decât cu consimțământul persoanei în cauză.

Percheziția

domiciliară în cursul urmăririi penale

Art. 101. — Percheziția dispusă în cursul urmăririi penale, potrivit art. 100, se efectuează de procuror sau de organul de cercetare penală, însoțit, după caz, de lucrători operativi.“

52. Articolul 103 va avea următorul cuprins:

„Timpul de efectuare a percheziției

Art. 103. — Ridicarea de obiecte și înscrisuri, precum și percheziția domiciliară se pot face între orele 6,00—20,00, iar în celelalte ore numai în caz de infracțiune flagrantă sau când percheziția urmează să se efectueze într-un local public. Percheziția începută între orele 6,00—20,00 poate continua și în timpul nopții.“

53. La articolul 104, alineatele 1 și 3 vor avea următorul cuprins:

„Art. 104. — Organul judiciar care urmează a efectua percheziția este obligat ca, în prealabil, să se legitimeze și, în cazurile prevăzute de lege, să prezinte autorizația dată de instanța sau, după caz, a procurorului.

.....
Acele operațiuni se efectuează de organul judiciar în prezența unor martori asistenți.“

54. La articolul 111, denumirea marginală, partea introductivă și litera a) vor avea următorul cuprins:

„Dispoziții speciale privind unitățile publice și alte persoane juridice

Art. 111. — Dispozițiile din prezenta secțiune se aplică în mod corespunzător și atunci când actele procedurale se efectuează la o unitate dintre cele la care se referă art. 145 din Codul penal sau la o altă persoană juridică, dispoziții care se completează după cum urmează:

a) organul judiciar se legitimează și, după caz, înfățișează reprezentantului unității publice sau al altei persoane juridice autorizația dată;“

55. La articolul 120, alineatul 5 se abrogă.

56. La articolul 128, alineatul 1 va avea următorul cuprins:

„Art. 128. — Când una dintre părți sau o altă persoană care urmează să fie ascultată nu cunoaște limba română ori nu se poate exprima, organul de urmărire penală sau instanța de judecată îi asigură în mod gratuit folosirea unui interpret. Interpretul poate fi desemnat sau ales de părți; în acest din urmă caz, el trebuie să fie un interpret autorizat, potrivit legii.“

57. Articolul 136 va avea următorul cuprins:

„Scopul și categoriile măsurilor preventive

Art. 136. — În cauzele privitoare la infracțiuni pedepsite cu detențiune pe viață sau cu închisoare, pentru a se asigura buna desfășurare a procesului penal ori pentru a se împiedica sustragerea învinutului sau inculpatului de la urmărirea penală, de la judecată ori de la executarea pedepsei, se poate lua față de acesta una dintre următoarele măsuri preventive:

- a) reținerea;
- b) obligarea de a nu părăsi localitatea;
- c) obligarea de a nu părăsi țara;
- d) arestarea preventivă.

Scopul măsurilor preventive poate fi realizat și prin liberarea provizorie sub control judiciar sau pe cauțiune.

Măsura prevăzută în alin. 1 lit. a) poate fi luată de organul de cercetare penală sau de procuror.

Măsurile prevăzute în alin. 1 lit. b) și c) se pot lua de procuror, în cursul urmăririi penale, sau de instanța de judecată, în cursul judecării.

Măsura prevăzută în alin. 1 lit. d) poate fi luată de instanța de judecată și, în cazurile prevăzute de lege, și de procuror, ca măsură provizorie, în cursul urmăririi penale.

Măsura arestării preventive nu poate fi dispusă în cazul infracțiunilor pentru care legea prevede alternativ pedeapsa amenzii.

Liberarea provizorie se dispune de instanța de judecată.

Alegerea măsurii ce urmează a fi luată se face ținându-se seama de scopul acesteia, de gradul de pericol social al infracțiunii, de sănătatea, vârsta, antecedentele și alte situații privind persoana față de care se ia măsura.“

58. La articolul 137¹, alineatul 2 va avea următorul cuprins:

„Când se dispune arestarea preventivă a învinuitului sau inculpatului, instanța de judecată ori, după caz, procurorul încunoștințează despre măsura luată, în termen de 24 de ore, un membru al familiei acestuia ori o altă persoană pe care o desemnează învinuitul sau inculpatul, consemnându-se aceasta într-un proces-verbal.“

59. La articolul 137¹, după alineatul 2 se introduce alineatul 3 cu următorul cuprins:

„Cel reținut poate să ceară să fie încunoștințat despre măsura luată un membru de familie sau una dintre persoanele arătate în alin. 2. Atât cererea celui reținut, cât și încunoștințarea se consemnează într-un proces-verbal. În mod excepțional, dacă organul de cercetare penală apreciază că acest lucru ar afecta urmărirea penală, îl informează pe procuror, care va decide cu privire la înștiințarea solicitată de reținut.“

60. Articolul 138 va avea următorul cuprins:

„**Sesizarea procurorului pentru luarea unor măsuri preventive** Art. 138. — Dacă organul de cercetare penală consideră că este cazul să se ia una dintre măsurile prevăzute în art. 136 alin. 1 lit. b)–d), înaintează în acest sens un referat motivat procurorului.

În cazul măsurilor prevăzute în art. 136 alin. 1 lit. b) și c), procurorul este obligat să se pronunțe în termen de 24 de ore.

În cazul măsurii prevăzute în art. 136 alin. 1 lit. d), procurorul, dacă apreciază că sunt întrunite condițiile prevăzute de lege, procedează, după caz, potrivit art. 146 sau 149¹.“

61. La articolul 139, alineatul 3 va avea următorul cuprins:

„În cazul în care măsura preventivă a fost luată, în cursul urmăririi penale, de instanță sau de procuror, organul de cercetare penală are obligația să-l informeze de îndată pe procuror despre schimbarea sau încetarea temeiurilor care au motivat luarea măsurii preventive.“

62. La articolul 139, după alineatul 3 se introduc alineatele 3¹–3⁵ cu următorul cuprins:

„Când măsura preventivă a fost luată, în cursul urmăririi penale, de procuror sau de instanță, procurorul, dacă apreciază că informațiile primite de la organul de cercetare penală justifică înlocuirea sau revocarea măsurii, dispune aceasta ori, după caz, sesizează instanța.

Procurorul este obligat să sesizeze și din oficiu instanța, pentru înlocuirea sau revocarea măsurii preventive luate de către aceasta, când constată el însuși că nu mai există temeiul care a justificat luarea măsurii.

Măsura preventivă se revocă din oficiu și când a fost luată cu încălcarea prevederilor legale, dispunându-se, în cazul reținerii și arestării preventive, punerea de îndată în libertate a învinuitului sau inculpatului, dacă nu este arestat în altă cauză.

De asemenea, dacă instanța constată, pe baza unei expertize medico-legale, că cel arestat preventiv suferă de o boală care îl pune în imposibilitatea de a suporta regimul detenției, dispune, la cerere sau din oficiu, revocarea măsurii arestării, atât în cazul în care a luat ea această măsură, cât și în cazul arestării provizorii dispuse de procuror.

Măsura arestării preventive poate fi înlocuită cu una dintre măsurile prevăzute de art. 136 alin. 1 lit. b) și c).“

63. La articolul 140, alineatele 2 și 3 vor avea următorul cuprins:

„Măsura arestării preventive încetează de drept și atunci când, înainte de pronunțarea unei hotărâri de condamnare în primă instanță, durata arestării a atins jumătatea maximului pedepsei prevăzute de lege pentru infracțiunea care face obiectul învinuirii, fără a se putea depăși, în cursul urmăririi penale, maximele prevăzute în art. 159 alin. 13, precum și în alte cazuri anume prevăzute de lege.

În cazurile arătate în alin. 1 și 2, instanța de judecată, din oficiu sau la sesizarea procurorului, ori procurorul în cazul reținerii sau arestării preventive provizorii, din oficiu sau în urma informării organului de cercetare penală, are obligația să dispună punerea de îndată în libertate a celui reținut sau arestat, trimițând administrației locului de deținere o copie de pe dispozitiv sau ordonanță ori un extras cuprinzând următoarele mențiuni: datele necesare pentru identificarea învinuitului sau inculpatului, numărul mandatului de arestare, numărul și data ordonanței, ale încheierii sau hotărârii prin care s-a dispus liberarea, precum și temeiul legal al liberării.“

64. Articolul 140¹ va avea următorul cuprins:

„**Plângerea împotriva ordonanței organului de cercetare penală sau a procurorului privind măsura reținerii** Art. 140¹. — Împotriva ordonanței organului de cercetare penală prin care s-a luat măsura preventivă a reținerii se poate face plângere, înainte de expirarea celor 24 de ore de la luarea măsurii, la procurorul care supraveghează cercetarea penală, iar împotriva ordonanței procurorului prin care s-a luat această măsură se poate face plângere, înainte de expirarea a 24 de ore, la prim-procurorul parchetului sau, după caz, la procurorul ierarhic superior, în condițiile art. 278 alin. 1 și 2.

Procurorul se pronunță prin ordonanță înainte de expirarea celor 24 de ore de la luarea măsurii reținerii.

Când consideră că măsura reținerii este ilegală sau nu este justificată, procurorul dispune revocarea ei.“

65. După articolul 140¹ se introduc articolele 140² și 140³ cu următorul cuprins:

„**Plângerea împotriva ordonanței procurorului privind măsurile preventive prevăzute în art. 136 lit. b) și c)** Art. 140². — Împotriva ordonanței procurorului prin care se dispune luarea măsurii obligării de a nu părăsi localitatea ori a măsurii obligării de a nu părăsi țara, învinuitul sau inculpatul poate face plângere în termen de 3 zile de la luarea măsurii, la instanța căreia i-ar reveni competența să judece cauza în primă instanță.

Plângerea se va soluționa în camera de consiliu.

Citarea învinuitului sau inculpatului este obligatorie. Neprezentarea acestuia nu împiedică judecarea plângerii.

Participarea procurorului la judecarea plângerii este obligatorie.
Dosarul va fi înaintat instanței în termen de 24 de ore, iar plângerea se soluționează în termen de 3 zile.

Instanța se pronunță în aceeași zi, prin încheiere.

Când consideră că măsura preventivă este ilegală sau nu este justificată, instanța dispune revocarea ei.

Plângerea învinuitului sau inculpatului împotriva ordonanței procurorului, prin care s-a dispus luarea măsurii preventive, nu este suspensivă de executare.

Dosarul se restituie procurorului în termen de 24 de ore de la soluționarea plângerii.

**Calea de atac
împotriva încheierii
pronunțate de instanță
în cursul urmăririi
penale privind
arestarea preventivă**

Art. 140³. — Împotriva încheierii instanței, prin care se dispune, în timpul urmăririi penale, luarea măsurii arestării preventive a învinuitului sau inculpatului, precum și împotriva încheierii prin care se dispune revocarea, înlocuirea, încetarea sau menținerea arestării preventive, învinuitul sau inculpatul și procurorul pot face recurs la instanța superioară în termen de 24 de ore de la pronunțare, pentru cei prezenți, și de la comunicare, pentru cei lipsă.

Recursul se va soluționa în camera de consiliu.

Învinuitul sau inculpatul arestat va fi adus în fața instanței și va fi ascultat în prezența apărătorului său. În cazul în care acesta se află internat în spital și din cauza stării sănătății nu poate fi adus în fața instanței sau în alte cazuri în care deplasarea sa nu este posibilă, recursul va fi examinat în lipsa inculpatului, dar numai în prezența apărătorului, căruia i se dă cuvântul pentru a pune concluzii.

Participarea procurorului la judecarea recursului este obligatorie.

Dosarul va fi înaintat instanței de recurs în termen de 24 de ore, iar recursul se soluționează în termen de 48 de ore, în cazul arestării învinuitului, și în 3 zile, în cazul arestării inculpatului.

Instanța se pronunță în aceeași zi, prin încheiere.

Când consideră că măsura preventivă este ilegală sau nu este justificată, instanța dispune revocarea ei și punerea de îndată în libertate a învinuitului sau inculpatului, dacă acesta nu este arestat în altă cauză.

Recursul învinuitului sau inculpatului împotriva încheierii prin care s-a dispus luarea măsurii preventive nu este suspensiv de executare.

Dosarul se restituie instanței a cărei încheiere a fost atacată în termen de 24 de ore de la soluționarea recursului.

66. Articolul 141 va avea următorul cuprins:

**„Calea de atac
împotriva încheierii
pronunțate de instanță
în cursul judecării
privind măsurile
preventive**

Art. 141. — Încheierea dată în primă instanță și în apel, prin care se dispune luarea, revocarea, înlocuirea, încetarea sau menținerea unei măsuri preventive ori prin care se constată încetarea de drept a arestării preventive, poate fi atacată separat, cu recurs, de procuror sau de inculpat. Termenul de recurs este de 24 de ore și curge de la pronunțare, pentru cei prezenți, și de la comunicare, pentru cei lipsă.

Dosarul va fi înaintat instanței de recurs în termen de 24 de ore, iar recursul se judecă în 3 zile. Instanța de recurs va restitui dosarul primei instanțe în termen de 24 de ore de la soluționarea recursului.

Recursul declarat împotriva încheierii prin care s-a dispus luarea sau menținerea unei măsuri preventive ori prin care s-a constatat încetarea de drept a arestării preventive nu este suspensiv de executare.

67. La articolul 143, alineatul 1 va avea următorul cuprins:

„Art. 143. — Măsura reținerii poate fi luată de organul de cercetare penală față de învinuit, dacă sunt probe sau indicii temeinice că a săvârșit o faptă prevăzută de legea penală. Organul de cercetare penală este obligat să-l încunoștințeze, de îndată, pe procuror cu privire la luarea măsurii reținerii.”

68. La articolul 143, după alineatul 1 se introduc alineatele 1¹ și 1² cu următorul cuprins:

„Organul de cercetare penală va aduce la cunoștință învinuitului că are dreptul să-și angajeze apărător. De asemenea, i se aduce la cunoștință că are dreptul de a nu face nici o declarație, atrăgându-i-se atenția că ceea ce declară poate fi folosit și împotriva sa.

Măsura reținerii poate fi luată și de procuror, în condițiile alin. 1 și 1¹, caz în care este încunoștințat conducătorul parchetului din care face parte.”

69. La articolul 144, alineatele 1 și 3 vor avea următorul cuprins:

„Măsura reținerii poate dura cel mult 24 de ore. Din durata măsurii reținerii se deduce timpul cât persoana a fost privată de libertate ca urmare a măsurii administrative a conducerii la sediul poliției, prevăzută în art. 31 alin. 1 lit. b) din Legea nr. 218/2002 privind organizarea și funcționarea Poliției Române.

.....
Când organul de cercetare penală consideră că este necesar a se lua măsura arestării preventive, înaintează procurorului, în primele 10 ore de la reținerea învinuitului, o dată cu încunoștințarea la care se referă art. 143 alin. 1, un

referat motivat. Procurorul, dacă apreciază că sunt întrunite condițiile prevăzute de lege pentru luarea măsurii arestării preventive, procedează, înăuntrul termenului prevăzut în alin. 1, potrivit art. 146.“

70. La articolul 144, după alineatul 3 se introduce alineatul 4 cu următorul cuprins:

„Când măsura reținerii este luată de procuror, dacă acesta consideră că este necesar a se lua măsura arestării preventive, procedează, în termen de 10 ore de la luarea măsurii reținerii, potrivit art. 146.“

71. La articolul 145, alineatele 1 și 2 vor avea următorul cuprins:

„Art. 145. — Măsura obligării de a nu părăsi localitatea constă în îndatorirea impusă învinuitului sau inculpatului de procuror, în cursul urmăririi penale, ori de instanța de judecată, în cursul judecării, de a nu părăsi localitatea în care locuiește, fără încuviințarea organului care a dispus această măsură. Măsura poate fi luată numai dacă sunt întrunite condițiile prevăzute în art. 143 alin. 1.

În cursul urmăririi penale, durata măsurii prevăzute în alin. 1 nu poate depăși 30 de zile, afară de cazul când ea este prelungită, în condițiile legii. Măsura obligării de a nu părăsi localitatea poate fi prelungită în cursul urmăririi penale, în caz de necesitate și numai motivat. Prolungirea se dispune de instanța careia i-ar reveni competența să judece cauza în fond, fiecare prelungire neputând să depășească 30 de zile. Dispozițiile art. 159 alin. 7—9 și 13 se aplică în mod corespunzător.“

72. La articolul 145, după alineatul 2 se introduce alineatul 2¹ cu următorul cuprins:

„Copia ordonanței procurorului sau, după caz, a încheierii instanței, rămasă definitivă, se comunică învinuitului sau inculpatului, respectiv secției de poliție în a cărei rază teritorială locuiește învinuitul sau inculpatul.“

73. După articolul 145 al secțiunii III din capitolul I al titlului IV din partea generală, se introduce secțiunea III¹, denumită „Obligarea de a nu părăsi țara“, respectiv articolul 145¹, cu următorul cuprins:

„SECȚIUNEA III¹

Obligarea de a nu părăsi țara

Obligarea de a nu părăsi țara

Art. 145¹. — Măsura obligării de a nu părăsi țara constă în îndatorirea impusă învinuitului sau inculpatului, de procuror, în cursul urmăririi penale, sau de instanța de judecată în cursul judecării, de a nu părăsi țara fără încuviințarea organului care a dispus această măsură.

Dispozițiile art. 145 se aplică în mod corespunzător și în cazul măsurii obligării de a nu părăsi țara.

Copia ordonanței procurorului sau, după caz, a încheierii instanței, rămasă definitivă, se comunică, după caz, învinuitului sau inculpatului și secției de poliție în a cărei rază teritorială locuiește acesta, organelor competente să elibereze pașaportul, precum și organelor de frontieră. Organele în drept refuză eliberarea pașaportului sau, după caz, ridică provizoriu pașaportul pe durata măsurii.“

74. Articolul 146 va avea următorul cuprins:

„Arestarea învinuitului în cursul urmăririi penale

Art. 146. — Dacă sunt întrunite condițiile prevăzute în art. 143 și există probe din care rezultă vreunul dintre cazurile prevăzute în art. 148, procurorul, din oficiu sau la sesizarea organului de cercetare penală, când consideră că în interesul urmăririi penale este necesară arestarea învinuitului, după ascultarea acestuia numai în prezența apărătorului ales sau când acesta, fiind înștiințat nu se poate prezenta, a celui numit din oficiu, dispune, prin ordonanță motivată, arestarea preventivă provizorie a acestuia, arătând temeiurile care justifică luarea măsurii și fixând durata arestării provizorii, care nu poate depăși 3 zile.

Totodată, procurorul emite mandat de arestare preventivă provizorie a învinuitului. Mandatul cuprinde, în mod corespunzător, mențiunile arătate în art. 151 alin. 3 lit. a)—c), e) și j), precum și numele și prenumele învinuitului și durata pentru care este dispusă arestarea acestuia.

Dacă învinuitul se află în stare de reținere, cele 3 zile se calculează de la data emiterii mandatului de reținere.

În termen de 24 de ore de la emiterea mandatului de arestare preventivă provizorie, procurorul prezintă dosarul cauzei instanței careia i-ar reveni competența să judece cauza în fond sau instanței corespunzătoare în a cărei circumscripție se află locul de detenție, cu propunerea motivată de luare a măsurii arestării preventive a învinuitului, dacă există temeiuri care să justifice această măsură.

La prezentarea dosarului de către procuror, președintele instanței sau judecătorul delegat de acesta fixează ziua și ora de soluționare a propunerii de arestare preventivă, până la expirarea mandatului de arestare preventivă provizorie emis de procuror, pe care le comunică atât apărătorului ales sau din oficiu cât și procurorului, acesta din urmă fiind obligat să asigure prezența în fața instanței a învinuitului arestat provizoriu.

Propunerea de arestare preventivă se soluționează în camera de consiliu de un singur judecător.

Învinuitul este adus în fața instanței și va fi asistat de apărător.

Dispozițiile art. 149¹ alin. 8 și ale art. 150 se aplică în mod corespunzător.

Participarea procurorului este obligatorie.

După ascultarea învinuitului, instanța admite sau respinge propunerea de arestare preventivă, în aceeași zi, prin încheiere motivată.

Dacă sunt întrunite condițiile prevăzute în alin. 1, instanța dispune, prin încheiere, arestarea preventivă a învinuitului, înainte de expirarea duratei arestării provizorii dispuse de procuror, arătând în concret temeiurile care justifică luarea măsurii arestării preventive și fixând durata acesteia, care nu poate depăși 10 zile.

Totodată, instanța, admitând propunerea, emite, de urgență, mandatul de arestare a învinuitului. Mandatul cuprinde în mod corespunzător mențiunile arătate în art. 151 alin. 3 lit. a)–c), e) și j), precum și numele și prenumele învinuitului și durata pentru care este dispusă arestarea preventivă a acestuia.

Dispozițiile art. 152 alin. 1 se aplică în mod corespunzător.

Împotriva încheierii instanței se poate face recurs în termen de 24 de ore de la pronunțare, pentru cei prezenți, și de la comunicare, pentru cei lipsă.“

75. La articolul 148 alineatul 1, literele b) și e) vor avea următorul cuprins:

„b) infracțiunea este flagrantă, iar pedeapsa închisorii prevăzute de lege este mai mare de un an;

.....
e) inculpatul a comis din nou o infracțiune ori din datele existente rezultă necesitatea împiedicării săvârșirii unei alte infracțiuni;“

76. La articolul 148 alineatul 1, litera g) se abrogă.

77. La articolul 148 alineatul 1, litera h) va avea următorul cuprins:

„h) inculpatul a săvârșit o infracțiune pentru care legea prevede pedeapsa detențiunii pe viață alternativ cu pedeapsa închisorii sau pedeapsa închisorii mai mare de 4 ani și există probe certe că lăsarea sa în libertate prezintă un pericol concret pentru ordinea publică;“

78. La articolul 148 alineatul 1, după litera h) se introduce litera i) cu următorul cuprins:

„i) există date sau indicii suficiente care justifică temerea că inculpatul va exercita presiuni asupra persoanei vătămate sau că va încerca o înțelegere frauduloasă cu aceasta.“

79. La articolul 148, alineatul 2 va avea următorul cuprins:

„În cazurile prevăzute la alin. 1 lit. c)–f) și i), măsura arestării inculpatului poate fi luată numai dacă pedeapsa prevăzută de lege este detențiune pe viață sau închisoare mai mare de 2 ani.“

80. La articolul 149, alineatul 1 va avea următorul cuprins:

„Art. 149. — Durata arestării inculpatului nu poate depăși 30 de zile, afară de cazul când ea este prelungită sau menținută în condițiile legii. Termenul curge de la data emiterii mandatului, când arestarea a fost dispusă după ascultarea inculpatului, iar în cazul când arestarea a fost dispusă în lipsa inculpatului, termenul curge de la data punerii în executare a mandatului de arestare.“

81. La articolul 149, alineatul 3 se abrogă.

82. După articolul 149 se introduce articolul 149¹ cu următorul cuprins:

**„Arestarea
inculpatului
în cursul
urmăririi
penale**

Art. 149¹. — Procurorul, din oficiu sau la sesizarea organului de cercetare penală, dacă sunt întrunite condițiile prevăzute în art. 143 și există vreunul dintre cazurile prevăzute în art. 148, când consideră că în interesul urmăririi penale este necesară arestarea inculpatului, după ascultarea acestuia numai în prezența apărătorului ales sau când acesta, fiind înștiințat nu se poate prezenta, a celui numit din oficiu, dispune, prin ordonanță motivată, arestarea preventivă provizorie a acestuia, arătând temeiurile care justifică luarea măsurii și fixând durata arestării provizorii, care nu poate depăși 3 zile.

Totodată procurorul emite mandat de arestare preventivă provizorie a inculpatului. Mandatul cuprinde, în mod corespunzător, mențiunile arătate în art. 151 alin. 3 lit. a)–c), e) și j), precum și numele și prenumele inculpatului și durata pentru care este dispusă arestarea acestuia.

Dacă învinuitul se află în stare de reținere, cele trei zile se calculează de la data emiterii mandatului de reținere.

În termen de 24 de ore de la emiteria mandatului de arestare preventivă provizorie, procurorul prezintă dosarul cauzei instanței căreia i-ar reveni competența să judece cauza în fond sau instanței corespunzătoare în a cărei circumscripție se află locul de detenție, cu propunerea motivată de luare a măsurii arestării preventive a inculpatului, dacă există temeiuri care să justifice această măsură.

Cu ocazia prezentării dosarului de către procuror, președintele instanței sau judecătorul delegat de acesta fixează ziua și ora de soluționare a propunerii de arestare preventivă,

până la expirarea mandatului de arestare preventivă provizorie emis de procuror, pe care le comunică atât apărătorului ales cât și procurorului, acesta din urmă fiind obligat să asigure prezența în fața instanței a inculpatului arestat provizoriu.

Propunerea de arestare preventivă se soluționează în camera de consiliu de un singur judecător.

Inculpatul este adus în fața instanței și va fi asistat de apărător.

În cazul în care inculpatul se află în stare de reținere sau de arestare potrivit art. 146 și din cauza stării sănătății ori din cauză de forță majoră sau stare de necesitate nu poate fi adus în fața instanței, propunerea de arestare va fi examinată în lipsa inculpatului, în prezența apărătorului, căruia i se dă cuvântul pentru a formula concluzii.

Dispozițiile art. 150 se aplică în mod corespunzător.

Participarea procurorului este obligatorie.

Instanța admite sau respinge propunerea de arestare preventivă, în aceeași zi, prin încheiere motivată.

În cazul în care sunt întrunite condițiile prevăzute în alin. 1, instanța dispune, prin încheiere, arestarea preventivă a inculpatului, înainte de expirarea duratei arestării provizorii dispuse de procuror, arătând temeiurile care justifică luarea măsurii arestării preventive și fixând durata acesteia, care nu poate depăși 30 de zile.

Arestarea inculpatului nu poate fi dispusă decât pentru zilele care au rămas după scăderea din 30 de zile a perioadei în care acesta a fost anterior reținut sau arestat. Arestarea preventivă a inculpatului se dispune înainte de expirarea duratei arestării învinuitului.

Dispozițiile art. 146 alin. 12 și 13 se aplică în mod corespunzător.

Împotriva încheierii se poate face recurs, în termen de 24 de ore de la pronunțare.

În cazul în care învinuitul care se află în executarea unui mandat de arestare provizorie emis de procuror sau în executarea unui mandat de arestare preventivă emis de instanță devine inculpat, procurorul propune instanței înlocuirea măsurii arestării învinuitului cu măsura arestării inculpatului pentru zilele care au rămas după scăderea din 30 de zile a perioadei în care acesta a fost anterior reținut sau arestat.“

83. Articolul 150 va avea următorul cuprins:

„Ascultarea inculpatului

Art. 150. — Măsura arestării inculpatului poate fi luată numai după ascultarea acestuia de către procuror sau de către instanța de judecată, afară de cazul când inculpatul este dispărut, se află în străinătate ori se sustrage de la urmărire sau de la judecată ori se află în una dintre situațiile prevăzute în art. 149¹ alin. 8.

În cazul în care inculpatul este dispărut, se află în străinătate ori se sustrage de la urmărire sau de la judecată, când mandatul a fost emis fără ascultarea inculpatului, acesta va fi ascultat imediat ce a fost prins ori s-a prezentat.“

84. La articolul 152, alineatul 4 va avea următorul cuprins:

„Atunci când mandatul de arestare a fost emis de procuror, acesta menționează pe mandat data prezentării inculpatului și procedează de îndată la ascultarea lui, după care dispune, prin rezoluție motivată, asupra arestării inculpatului. Dacă între timp cauza a ajuns la instanța de judecată, procurorul îl va trimite pe arestat instanței, iar organul de poliție îl va conduce pe arestat în fața instanței.“

85. Articolele 155 și 156 vor avea următorul cuprins:

„Prelungirea duratei arestării în cursul urmăririi penale

Art. 155. — Arestarea inculpatului dispusă de instanță poate fi prelungită, în cursul urmăririi penale, motivat, în caz de necesitate și numai dacă au intervenit elemente noi care să justifice privarea de libertate sau dacă cele ce au determinat arestarea inițială impun în continuare privarea de libertate.

În cazul prevăzut în alin. 1, prelungirea duratei arestării inculpatului poate fi dispusă de instanța căreia i-ar reveni competența să judece cauza în fond sau de instanța corespunzătoare în a cărei circumscripție se află locul de deținere.

Propunerea pentru prelungirea arestării dispuse în cursul urmăririi penale

Art. 156. — Prelungirea duratei arestării prevăzute în art. 155 se dispune pe baza propunerii motivate a organului care efectuează urmărirea penală.

Propunerea organului de cercetare penală este avizată de procurorul care exercită supravegherea și înaintată de acesta, cu cel puțin 5 zile înainte de expirarea duratei arestării, instanței prevăzute în art. 155 alin. 2.

Dacă arestarea a fost dispusă de o instanță inferioară celei competente să acorde prelungirea, propunerea se înaintează instanței competente.

Propunerea se anexează la adresa de sesizare a instanței. În cuprinsul adresei se pot arăta și alte motive care justifică prelungirea arestării decât cele cuprinse în propunere.

Când în aceeași cauză se găsesc mai mulți inculpați arestați pentru care durata arestării preventive expiră la date diferite, procurorul care sesizează instanța pentru unul dintre inculpați va sesiza, totodată, instanța și cu privire la ceilalți inculpați.“

86. Articolele 159 și 160 vor avea următorul cuprins:**„Procedura prelungirii arestării dispuse în cursul urmăririi penale**

Art. 159. — Dosarul cauzei va fi depus de procuror, o dată cu sesizarea instanței, cu cel puțin 5 zile înainte de expirarea duratei arestării preventive și va putea fi consultat de apărător.

Propunerea de prelungire a arestării se soluționează în camera de consiliu.

Inculpatul este adus în fața instanței și va fi asistat de apărător.

În cazul în care inculpatul arestat se află internat în spital și din cauza stării sănătății nu poate fi adus în fața instanței sau în alte cazuri deosebite în care deplasarea sa nu este posibilă, propunerea va fi examinată în lipsa inculpatului, dar numai în prezența apărătorului, căruia i se dă cuvântul pentru a pune concluzii.

Participarea procurorului este obligatorie.

În cazul în care instanța acordă prelungirea, aceasta nu va putea depăși 30 de zile.

Instanța soluționează propunerea și se pronunță asupra prelungirii arestării preventive, în termen de 24 de ore de la primirea dosarului, și comunică încheierea celor lipsă de la judecată în același termen.

Încheierea prin care s-a hotărât asupra prelungirii arestării poate fi atacată cu recurs de procuror sau de inculpat în termen de 24 de ore de la pronunțare, pentru cei prezenți, sau de la comunicare, pentru cei lipsă. Recursul se soluționează înainte de expirarea duratei arestării preventive.

Recursul declarat împotriva încheierii prin care s-a dispus prelungirea arestării preventive nu este suspensiv de executare.

Inculpatul este adus la judecarea recursului.

Măsura dispusă de instanță se comunică administrației locului de deținere, care este obligată să o aducă la cunoștință inculpatului.

Dacă încheierea primei instanțe care se pronunță asupra prelungirii arestării preventive nu este atacată cu recurs, instanța este obligată să restituie dosarul procurorului în termen de 24 de ore de la expirarea termenului de recurs.

Instanța poate acorda și alte prelungiri, fiecare neputând depăși 30 de zile. Dispozițiile alineatelor precedente se aplică în mod corespunzător. Durata maximă a arestării preventive în cursul urmăririi penale este de un an. În mod excepțional, când pedeapsa prevăzută de lege este detențiunea pe viață sau închisoarea de 10 ani ori mai mare, durata maximă a arestării preventive este de 2 ani.

Prelungirea arestării inculpatului după trimiterea în judecată, până la prima înfățișare

Art. 160. — Când procurorul dispune, prin rechizitoriu, trimiterea în judecată a inculpatului aflat în stare de arest, dosarul se înaintează instanței competente cu cel puțin 5 zile înainte de expirarea mandatului de arestare.

Instanța, în camera de consiliu, procedează potrivit art. 300¹ și, în cazul în care consideră necesar, prelungeste durata arestării până la prima înfățișare, fără a putea depăși 30 de zile. Dispozițiile art. 159 alin. 3, 4, 5, 7 și 11 se aplică în mod corespunzător.“

87. După articolul 160 se introduc articolele 160^a—160^d cu următorul cuprins:**„Menținerea arestării la prima înfățișare**

Art. 160^a. — În cauzele în care arestarea inculpatului în cursul urmăririi penale s-a prelungit, potrivit art. 160, instanța, la prima înfățișare, poate dispune menținerea arestării preventive, în condițiile art. 160^c și 300².

Arestarea inculpatului în cursul judecății

Art. 160^b. — Instanța poate dispune, în cursul judecății, prin încheiere motivată, arestarea preventivă a inculpatului, dacă sunt întrunite condițiile prevăzute în art. 143 și există vreunul dintre cazurile prevăzute de art. 148. În cursul judecății în primă instanță arestarea preventivă este luată pe o durată ce nu poate depăși 30 de zile.

Încheierea primei instanțe și a instanței de apel poate fi atacată separat cu recurs. Termenul de recurs este de 24 de ore și curge de la pronunțare, pentru cei prezenți, și de la comunicare, pentru cei lipsă. Dosarul va fi înaintat instanței de recurs în termen de 24 de ore, iar recursul se judecă în 3 zile. Recursul declarat împotriva încheierii prin care s-a dispus arestarea nu este suspensiv de executare.

Când instanța dispune arestarea inculpatului, emite un mandat de arestare, care va cuprinde, în mod corespunzător, mențiunile prevăzute în art. 151.

Față de inculpatul care a mai fost anterior arestat în aceeași cauză, în cursul urmăririi penale sau al judecății, instanța poate dispune din nou această măsură, dacă au intervenit elemente noi care să facă necesară privarea sa de libertate.

Prelungirea arestării în cursul judecății

Art. 160^c. — În cursul judecății, în primă instanță, în cazul în care apar elemente noi care fac necesară prelungirea privării de libertate, instanța poate dispune, prin încheiere motivată, prelungirea arestării pentru cel mult 30 de zile de fiecare dată, fără a putea depăși limita prevăzută în art. 140 alin. 2.

Dispozițiile alin. 1 privind prelungirea arestării sunt aplicabile și în cazul în care arestarea s-a dispus în cursul urmăririi penale și s-a menținut în cursul judecății în fond a cauzei.

**Arestarea și
prelungirea arestării
inculpatului
condamnat de
instanța de fond**

Art. 160^d. — Dacă inculpatul a fost condamnat de instanța de fond la pedeapsa închisorii sau detențiunii pe viață, dispunându-se arestarea ori prelungirea arestării prin hotărâre, la termenul fixat conform art. 375 alin. 1 pentru judecarea apelului sau la termenul fixat conform art. 385¹² alin. 1 pentru judecarea recursului, instanța verifică, din oficiu, legalitatea arestării și dispune, prin încheiere motivată, prelungirea sau revocarea acestei măsuri.

În cazul în care s-a dispus arestarea preventivă în cursul judecării apelului sau recursului, se aplică în mod corespunzător dispozițiile art. 160^b și ale art. 160^c alin. 1.“

88. După articolul 160^d din capitolul I al titlului IV din partea generală se introduce secțiunea IV¹, respectiv articolele 160^e, 160^f, 160^g și 160^h cu următorul cuprins:

„SECȚIUNEA IV¹

Dispoziții speciale pentru minori

Dispoziții generale

Art. 160^e. — Reținerea, arestarea provizorie și arestarea preventivă a minorului se fac potrivit dispozițiilor prevăzute în secțiunile I, II și IV, cu derogările și completările din prezenta secțiune.

**Drepturile proprii
și regimul special
pentru minori**

Art. 160^f. — Minorilor reținuți sau arestați preventiv li se asigură, pe lângă drepturile prevăzute de lege pentru deținuții preventiv ce au depășit 18 ani, drepturi proprii și un regim special de detenție preventivă, în raport cu particularitățile vârstei lor, astfel încât măsurile privative de libertate, luate față de minori în scopul bunei desfășurări a procesului penal ori al împiedicării sustragerii lor de la urmărirea penală, judecată ori de la executarea pedepsei, să nu prejudicieze dezvoltarea fizică, psihică sau morală a minorului.

Învinuiților sau inculpaților minori, reținuți ori arestați preventiv, li se asigură în toate cazurile asistență juridică obligatorie, organele judiciare fiind obligate să ia măsuri pentru desemnarea unui apărător din oficiu dacă minorul nu și-a ales unul și pentru ca acesta să poată lua contact direct cu minorul arestat și să comunice cu el.

Atunci când se dispune reținerea sau arestarea preventivă a unui învinuit ori inculpat minor se încunoștințează despre aceasta imediat, în cazul reținerii, și în termen de 24 de ore, în cazul arestării, părinții, tutorele, persoana în îngrijirea sau supravegherea căreia se află minorul, alte persoane pe care le desemnează acesta, iar în caz de arestare, și serviciul de reintegrare socială a infractorilor și de supraveghere a executării sancțiunilor neprivative de libertate de pe lângă instanța căreia i-ar reveni să judece în primă instanță cauza, consemnându-se aceasta într-un proces-verbal.

În timpul reținerii sau arestării preventive, minorii se țin separat de majori, în locuri anume destinate minorilor arestați preventiv.

Respectarea drepturilor și a regimului special prevăzute de lege pentru minorii reținuți sau arestați preventiv este asigurată prin controlul unui judecător anume desemnat de președintele instanței, prin vizitarea locurilor de deținere preventivă de către procuror, precum și prin controlul altor organisme abilitate de lege să viziteze deținuții preventiv.

**Reținerea minorului
la dispoziția organului
de cercetare penală
sau a procurorului**

Art. 160^g. — În mod cu totul excepțional, minorul între 14 și 16 ani, care răspunde penal, poate fi reținut la dispoziția procurorului sau a organului de cercetare penală, cu înștiințarea și sub controlul procurorului, pentru o durată ce nu poate depăși 10 ore, dacă există date certe că minorul a comis o infracțiune pedepsită de lege cu detențiunea pe viață sau închisoare de 10 ani ori mai mare.

Reținerea poate fi prelungită numai dacă se impune, prin ordonanță motivată, de procuror, pentru o durată de cel mult 10 ore.

**Arestarea preventivă
a minorului**

Art. 160^h. — Minorul între 14 și 16 ani nu poate fi arestat preventiv decât dacă pedeapsa prevăzută de lege pentru fapta de care este învinuit este detențiunea pe viață sau închisoarea de 10 ani ori mai mare și o altă măsură preventivă nu este suficientă.

Durata arestării inculpatului minor între 14 și 16 ani este, în cursul urmăririi penale sau al judecării în primă instanță, de cel mult 15 zile. Prolungirea acestei măsuri în cursul urmăririi penale sau al judecării în primă instanță nu poate fi dispusă decât în mod excepțional, de fiecare dată cu cel mult 15 zile. Arestarea preventivă a minorului în cursul urmăririi penale nu poate să depășească, în total, 60 de zile.

Inculpatul minor mai mare de 16 ani poate fi arestat preventiv în cursul urmăririi penale sau al judecării în primă instanță pe o durată de cel mult 20 de zile. Durata măsurii preventive poate fi prelungită în cursul urmăririi penale sau în cursul judecării în primă instanță, de fiecare dată cu 20 de zile. Arestarea preventivă a inculpatului minor în cursul urmăririi penale nu poate să depășească, în total, 90 de zile. În mod excepțional, când pedeapsa prevăzută de lege este detențiunea pe viață sau închisoarea de 10 ani ori mai mare, arestarea preventivă a inculpatului minor în cursul urmăririi penale poate fi prelungită până la un an.

Durata arestării învinuitului minor este de cel mult 3 zile.“

89. Articolul 160¹ va avea următorul cuprins:

„**Modalitățile liberării provizorii** Art. 160¹. — În tot cursul procesului penal, învinuitul sau inculpatul arestat preventiv poate cere punerea sa în libertate provizorie, sub control judiciar sau pe cauțiune.“

90. La articolul 160², alineatele 1 și 2 vor avea următorul cuprins:

„Art. 160². — Liberarea provizorie sub control judiciar se poate acorda în cazul infracțiunilor săvârșite din culpă, precum și în cazul infracțiunilor intenționate pentru care legea prevede pedeapsa închisorii ce nu depășește 12 ani.

Liberarea provizorie sub control judiciar nu se acordă în cazul în care învinuitul sau inculpatul este recidivist ori când există date din care rezultă necesitatea de a-l împiedica să săvârșească alte infracțiuni sau că acesta va încerca să zădărnicească aflarea adevărului prin influențarea unor martori sau experți, alterarea ori distrugerea mijloacelor de probă sau prin alte asemenea fapte.“

91. După articolul 160² se introduc articolele 160^{2a} și 160^{2b} cu următorul cuprins:

„**Organul care dispune liberarea provizorie** Art. 160^{2a}. — Liberarea provizorie sub control judiciar se dispune, atât în cursul urmăririi penale, cât și în cursul judecării, de instanța de judecată.

Organul care efectuează controlul respectării obligațiilor Art. 160^{2b}. — Controlul modului în care învinuitul sau inculpatul respectă obligațiile stabilite de instanță revine judecătorului delegat cu executarea, precum și procurorului și organului de poliție.“

92. Articolele 160³ și 160⁴ vor avea următorul cuprins:

„**Modificarea sau ridicarea controlului judiciar** Art. 160³. — Controlul judiciar instituit de instanță poate fi oricând modificat sau ridicat de aceasta, în total sau în parte, pentru motive temeinice.

Condițiile liberării Art. 160⁴. — Liberarea provizorie pe cauțiune se poate acorda de instanța de judecată, atât în cursul urmăririi penale, cât și al judecării, la cerere, când s-a depus cauțiunea și sunt îndeplinite condițiile prevăzute în art. 160² alin. 1 și 2.

Pe timpul liberării provizorii, învinuitul sau inculpatul este obligat să se prezinte, la chemarea instanței, să comunice orice schimbare de domiciliu sau reședință și să respecte obligațiile prevăzute în art. 160² alin. 3 pe care instanța le dispune.“

93. La articolul 160⁵, alineatele 1, 3 și litera b) a alineatului 4 vor avea următorul cuprins:

„Art. 160⁵. — Cauțiunea garantează respectarea de către învinuit sau inculpat a obligațiilor ce-i revin în timpul liberării provizorii.

.....
Consemnarea cauțiunii se face pe numele învinuitului sau inculpatului și la dispoziția instanței care a stabilit cuantumul cauțiunii.

.....
b) se constată de instanță, prin încheiere, că nu mai există temeiurile care au justificat măsura arestării preventive;“

94. La articolul 160⁵ alineatul 4, după litera e) se introduce litera f) cu următorul cuprins:

„f) cererea de liberare provizorie a fost respinsă potrivit art. 160^{8a} alin. 6.“

95. Articolul 160⁶ va avea următorul cuprins:

„**Cererea de liberare provizorie și organul competent să o rezolve** Art. 160⁶. — Cererea de liberare provizorie poate fi făcută, atât în cursul urmăririi penale, cât și în cursul judecării, de către învinuit sau inculpat, soțul ori rudele apropiate ale acestuia.

Cererea trebuie să cuprindă numele, prenumele, domiciliul și calitatea persoanei care o face, precum și mențiunea cunoașterii dispozițiilor legii privitoare la cazurile de revocare a liberării provizorii.

În cazul liberării provizorii pe cauțiune, cererea trebuie să cuprindă și obligația depunerii cauțiunii și mențiunea cunoașterii dispozițiilor legii privind cazurile de nerestituire a cauțiunii.

Rezolvarea cererii, în cursul urmăririi penale, revine instanței căreia i-ar reveni competența să judece cauza în fond, iar în cursul judecării, instanței sesizate cu judecarea cauzei.

Cererea depusă la organul de cercetare penală, la procuror ori la administrația locului de deținere se înaintează, în termen de 24 de ore, instanței competente.“

96. Articolele 160⁷ și 160⁸ vor avea următorul cuprins:

„**Măsurile premergătoare examinării cererii** Art. 160⁷. — Instanța verifică dacă cererea de liberare provizorie cuprinde mențiunile prevăzute în art. 160⁶ alin. 2 și 3 și, dacă este cazul, ia măsuri pentru completarea acesteia. Când cererea este depusă la instanță înaintea termenului de judecată, aceste obligații revin președintelui, care procedează și la încunoaștințarea persoanei care a făcut cererea despre termenul de judecare a cererii.

Când cererea este făcută de o altă persoană decât învinuitul sau inculpatul, din cele arătate în art. 160⁶ alin. 1, instanța îl întreabă pe învinuit sau pe inculpat dacă își însușește cererea, iar declarația acestuia se consemnează pe cerere.

Examinarea și admiterea în principiu a cererii

Art. 160⁸. — Instanța examinează, de urgență, cererea, verificând dacă sunt îndeplinite condițiile prevăzute de lege pentru admisibilitatea în principiu a acesteia.

În cazul cererii de liberare pe cauțiune, dacă instanța constată că sunt îndeplinite condițiile prevăzute de lege, stabilește cuantumul cauțiunii și termenul în care cauțiunea trebuie depusă, încunoștințând despre aceasta persoana care a făcut cererea. După depunerea dovezii de consemnare a cauțiunii, instanța admite în principiu cererea și fixează termenul pentru soluționarea ei.

Dacă nu sunt îndeplinite condițiile prevăzute de lege și dovada de consemnare a cauțiunii nu a fost depusă, cererea se respinge.“

97. După articolul 160⁸ se introduce articolul 160^{8a} cu următorul cuprins:**„Soluționarea cererii**

Art. 160^{8a}. — Soluționarea cererii se face după ascultarea învinuitului sau a inculpatului, a concluziilor apărătorului, precum și ale procurorului.

În cazul în care se constată că sunt îndeplinite condițiile prevăzute de lege și cererea este întemeiată, instanța admite cererea și dispune punerea în libertate provizorie a învinuitului sau inculpatului.

Instanța, în cazul admiterii cererii de liberare provizorie, stabilește și obligațiile ce urmează a fi respectate de învinuit sau inculpat.

Copia dispozitivului încheierii rămase definitive ori un extras al acesteia se trimite administrației locului de deținere și organului de poliție în a cărui rază teritorială locuiește învinuitul sau inculpatul. Persoanele interesate se încunoștințează.

Administrația locului de deținere este obligată să ia măsuri pentru punerea de îndată în libertate a învinuitului sau inculpatului.

În cazul în care nu sunt îndeplinite condițiile prevăzute de lege, când cererea este neîntemeiată sau când aceasta a fost făcută de către o altă persoană și nu a fost însușită de învinuit sau de inculpat, instanța respinge cererea.“

98. Articolele 160⁹ și 160¹⁰ vor avea următorul cuprins:**„Recursul împotriva încheierilor privind liberarea provizorie**

Art. 160⁹. — Împotriva încheierii prin care s-a admis ori s-a respins cererea de liberare provizorie se poate face recurs de către învinuit sau inculpat ori de către procuror, la instanța superioară.

Termenul de recurs este de 24 de ore și curge de la pronunțare, pentru cei prezenți, și de la comunicare, pentru cei lipsă.

Dosarul va fi înaintat instanței de recurs în termen de 24 de ore.

Recursul se judecă în termen de două zile.

Recursul se va soluționa în camera de consiliu.

Învinuitul sau inculpatul este adus la judecarea recursului. Participarea procurorului este obligatorie.

Instanța se pronunță în aceeași zi asupra admiterii sau respingerii recursului.

Recursul împotriva încheierii prin care s-a respins cererea de liberare provizorie nu este suspensiv de executare.

Dosarul se restituie în termen de 24 de ore de la soluționarea recursului.

Dispozițiile alineatelor precedente se aplică în mod corespunzător și în cazul modificării sau ridicării controlului judiciar.

Revocarea liberării

Art. 160¹⁰. — Liberarea provizorie poate fi revocată dacă:

a) se descoperă fapte sau împrejurări ce nu au fost cunoscute la data admiterii cererii de liberare provizorie și care justifică arestarea învinuitului sau inculpatului;

b) învinuitul sau inculpatul nu îndeplinește, cu rea-credință, obligațiile ce-i revin potrivit art. 160² alin. 3 și art. 160⁴ alin. 2 sau încearcă să zădărnicească aflarea adevărului ori săvârșește din nou, cu intenție, o infracțiune pentru care este urmărit sau judecat.

Revocarea liberării provizorii se dispune de instanță, prin încheiere, cu ascultarea învinuitului sau inculpatului asistat de apărător. Revocarea se dispune și în lipsa învinuitului sau inculpatului, când acesta, fără motive temeinice, nu se prezintă la chemarea făcută.

În caz de revocare a liberării provizorii, instanța dispune arestarea preventivă a învinuitului sau inculpatului și emite un nou mandat de arestare.

Împotriva încheierii instanței prin care s-a dispus revocarea liberării provizorii se poate face recurs.

Dispozițiile art. 160⁹ se aplică în mod corespunzător.“

99. La articolul 162, alineatul 1 va avea următorul cuprins:

„Art. 162. — Dacă procurorul, în cursul urmăririi penale, constată că învinuitul sau inculpatul se află în vreuna dintre situațiile arătate în art. 113 sau 114 din Codul penal, sesizează instanța care, dacă este cazul, dispune luarea, în mod provizoriu, a măsurii de siguranță corespunzătoare. În cursul judecării măsura de siguranță corespunzătoare este dispusă, de asemenea, în mod provizoriu de instanța de judecată.“

100. La articolul 162, după alineatul 1 se introduce alineatul 1¹ cu următorul cuprins:

„Instanța dispune luarea măsurilor de siguranță prevăzute în alin. 1 numai după ascultarea învinuitului ori inculpatului și în prezența apărătorului și a procurorului.“

101. La articolul 162, alineatul 2 va avea următorul cuprins:

„Instanța ia măsuri pentru aducerea la îndeplinire a internării medicale provizorii și, totodată, sesizează comisia medicală competentă să avizeze internarea bolnavilor mintali și a toxicomanilor periculoși.“

102. La articolul 163, alineatul 1 va avea următorul cuprins:

„Art. 163. — Măsurile asigurătorii se iau în cursul procesului penal de procuror sau de instanța de judecată și constau în indisponibilizarea, prin instituirea unui sechestrului, a bunurilor mobile și imobile, în vederea reparării pagubei produse prin infracțiune, precum și pentru garantarea executării pedepsei amenzii.“

103. La articolul 163 alineatul 6, litera a) se abrogă.**104. La articolul 164, alineatul 3 va avea următorul cuprins:**

„Măsurile asigurătorii dispuse de procuror sau de instanța de judecată pot fi aduse la îndeplinire și prin organele proprii de executare ale unității păgubite, în cazul în care aceasta este una dintre cele la care se referă art. 145 din Codul penal.“

105. La articolul 165, alineatul 7 va avea următorul cuprins:

„Obiectele sechestrate se păstrează până la ridicarea sechestrului.“

106. La articolul 168, alineatul 1 va avea următorul cuprins:

„Art. 168. — În contra măsurii asigurătorii luate și a modului de aducere la îndeplinire a acesteia, învinuitul sau inculpatul, partea responsabilă civilmente, precum și orice altă persoană interesată se pot plânde procurorului sau instanței de judecată, în orice fază a procesului penal.“

107. La articolul 169, alineatul 1 va avea următorul cuprins:

„Art. 169. — Dacă procurorul sau instanța de judecată constată că lucrurile ridicate de la învinuit ori inculpat, sau de la orice persoană care le-a primit spre a le păstra, sunt proprietatea persoanei vătămate ori au fost luate pe nedrept din posesia sau deținerea sa, dispune restituirea acestor lucruri persoanei vătămate. Orice altă persoană care pretinde un drept asupra lucrurilor ridicate poate cere, potrivit dispozițiilor art. 168, stabilirea acestui drept și restituirea.“

108. Articolul 170 va avea următorul cuprins:

„**Restabilirea situației anterioare** Art. 170. — Procurorul sau instanța de judecată poate lua măsuri de restabilire a situației anterioare săvârșirii infracțiunii, când schimbarea acelei situații a rezultat în mod vădit din comiterea infracțiunii, iar restabilirea este posibilă.“

109. La articolul 171, alineatele 2 și 3 vor avea următorul cuprins:

„Asistența juridică este obligatorie când învinuitul sau inculpatul este minor, militar în termen, militar cu termen redus, rezervist concentrat sau mobilizat, elev al unei instituții militare de învățământ, internat într-un centru de reeducare sau într-un institut medical educativ, când este arestat chiar în altă cauză ori când organul de urmărire penală sau instanța apreciază că învinuitul ori inculpatul nu și-ar putea face singur apărarea, precum și în alte cazuri prevăzute de lege.

În cursul judecății, asistența juridică este obligatorie și în cauzele în care legea prevede pentru infracțiunea săvârșită pedeapsa detențiunii pe viață sau pedeapsa închisorii de 5 ani sau mai mare.“

110. La articolul 171, după alineatul 4 se introduce alineatul 4¹ cu următorul cuprins:

„Când asistența juridică este obligatorie, dacă apărătorul ales nu se prezintă nejustificat la două termene consecutive, după caz, la data stabilită pentru efectuarea unui act de urmărire penală sau la termenul de judecată fixat, îngreunând astfel în mod voit desfășurarea și soluționarea procesului penal, organul judiciar desemnează un apărător din oficiu care să-l înlocuiască, acordându-i timpul necesar pentru pregătirea apărării, care nu poate fi mai mic de 3 zile, cu excepția soluționării cererilor privind arestarea preventivă, unde termenul nu poate fi mai mic de 24 de ore.“

111. La articolul 171, alineatul 6 va avea următorul cuprins:

„Dacă la judecarea cauzei apărătorul lipsește și nu poate fi înlocuit în condițiile alin. 4¹, cauza se amână.“

112. La articolul 172, alineatul 4 va avea următorul cuprins:

„Persoana reținută sau arestată are dreptul să ia contact cu apărătorul, asigurându-i-se confidențialitatea convorbirilor.“

113. La articolul 173, alineatul 1 va avea următorul cuprins:

„Art. 173. — Apărătorul părții vătămate, al părții civile și al părții responsabile civilmente are dreptul să asiste la efectuarea oricărui act de urmărire penală și poate formula cereri și depune memorii.“

114. Articolul 174 va avea următorul cuprins:

„**Reprezentarea** Art. 174. — În cursul judecății învinuitul și inculpatul, precum și celelalte părți pot fi reprezentați, cu excepția cazurilor în care prezența învinuitului sau inculpatului este obligatorie. În cazurile în care legea admite reprezentarea învinuitului sau inculpatului, instanța de judecată, când apreciază necesară prezența învinuitului sau inculpatului, dispune aducerea lui.“

115. La articolul 177, alineatele 8 și 9 vor avea următorul cuprins:

„Dacă învinuitul sau inculpatul locuiește în străinătate, citarea se face prin scrisoare recomandată, în afară de cazul în care, prin lege, se dispune altfel. Avizul de primire a scrisorii recomandate, semnat de destinatar, ține loc de dovadă a îndeplinirii procedurii de citare.“

Citarea altor persoane decât învinuitul sau inculpatul se face potrivit dispozițiilor din prezentul articol. Unitățile la care se referă art. 145 din Codul penal și alte persoane juridice se citează la sediul acestora, iar în cazul neidentificării sediului, citația se afișează la sediul consiliului local în a cărui rază teritorială s-a săvârșit infracțiunea.“

116. La articolul 178, după alineatul 2 se introduce alineatul 2¹ cu următorul cuprins:

„În cazul în care scrisoarea recomandată prin care se citează un învinuit sau inculpat care locuiește în străinătate nu poate fi înmânată datorită refuzului primirii ei sau din orice alt motiv, precum și în cazul în care statul destinatarului nu permite citarea prin poștă a cetățenilor săi, citația se va afișa la sediul parchetului sau al instanței, după caz.“

117. La articolul 178, alineatul 4 va avea următorul cuprins:

„Citația destinată unei unități dintre cele la care se referă art. 145 din Codul penal sau altei persoane juridice se predă la registratură sau funcționarului însărcinat cu primirea corespondenței. Dispozițiile alin. 2 se aplică în mod corespunzător.“

118. La articolul 183, după alineatul 2 se introduc alineatele 3 și 4 cu următorul cuprins:

„Persoanele aduse cu mandat, potrivit alin. 1 și 2, nu pot rămâne la dispoziția organului judiciar decât timpul strict necesar pentru audierea lor, în afară de cazul când s-a dispus reținerea ori arestarea preventivă a acestora.

Persoana adusă cu mandat de aducere este ascultată de îndată de către organul judiciar.“

119. La articolul 184, alineatul 2 va avea următorul cuprins:

„Dacă persoana arătată în mandatul de aducere nu poate fi adusă din motive de boală, cel însărcinat cu executarea mandatului constată aceasta printr-un proces-verbal, care se înaintează de îndată organului de urmărire penală ori instanței de judecată.“

120. La articolul 184, după alineatul 2 se introduce alineatul 2¹ cu următorul cuprins:

„Dispozițiile alin. 2 se aplică și în cazul în care persoana arătată în mandat, cu excepția învinuitului sau inculpatului, nu poate fi adusă din orice altă cauză.“

121. La articolul 184, după alineatul 3 se introduce alineatul 3¹ cu următorul cuprins:

„Dacă învinuitul sau inculpatul refuză să se supună mandatului sau încearcă să fugă, va fi constrâns la aceasta.“

122. Articolul 188 va avea următorul cuprins:

„**Calcularea termenelor în cazul măsurilor preventive** Art. 188. — În calcularea termenelor privind măsurile preventive, ora sau ziua de la care începe și cea la care se sfârșește termenul intră în durata acestuia.“

măsurilor preventive

123. La articolul 189 se introduce alineatul 2 cu următorul cuprins:

„Cheltuielile judiciare prevăzute în alin. 1, avansate de stat, sunt cuprinse distinct, după caz, în bugetul de venituri și cheltuieli al Ministerului Justiției, Ministerului Public și Ministerului de Interne.“

124. La articolul 190, alineatele 2, 3 și 6 vor avea următorul cuprins:

„Martorul, expertul și interpretul care sunt salariați au dreptul și la venitul de la locul de muncă, pe durata lipsei de la serviciu, pricinuită de chemarea la organul de urmărire penală sau la instanța de judecată.

Martorul care nu este salariat, dar are venit din muncă, este îndreptățit să primească și o compensare.

.....
Suma care reprezintă venitul arătat în alin. 2 se plătește de cel la care lucrează martorul, expertul sau interpretul.“

125. La articolul 191, alineatul 1 va avea următorul cuprins:

„Art. 191. — În caz de condamnare, inculpatul este obligat la plata cheltuielilor judiciare avansate de stat, cu excepția cheltuielilor privind interpretii desemnați de organele judiciare, potrivit legii, precum și în cazul în care s-a dispus acordarea de asistență gratuită, care rămân în sarcina statului.“

126. La articolul 192 alineatul 1 punctul 2, litera a) va avea următorul cuprins:

„a) inculpat, dacă s-a dispus înlocuirea răspunderii penale sau există o cauză de nepedepsire;“

127. La articolul 192 alineatul 1, partea introductivă a punctului 3 va avea următorul cuprins:

„3. În caz de amnistie, prescripție sau retragere a plângerii, precum și în cazul existenței unei cauze de nepedepsire, dacă inculpatul cere continuarea procesului penal, cheltuielile judiciare sunt suportate de către:“

128. La articolul 192, după alineatul 5 se introduce alineatul 6 cu următorul cuprins:

„Cheltuielile pentru plata interpretilor desemnați de organele judiciare, potrivit legii, pentru asistarea părților rămân, în toate cazurile, în sarcina statului.“

129. Articolul 198 va avea următorul cuprins:

„Abateri judiciare

Art. 198. — Următoarele abateri săvârșite în cursul procesului penal se sancționează cu amendă judiciară de la 500.000 lei la 2.000.000 lei:

a) neîndeplinirea sau îndeplinirea greșită ori cu întârziere a lucrărilor de citare sau de comunicare a actelor procedurale, de transmitere a dosarelor, precum și a oricăror alte lucrări, dacă prin acestea s-au provocat întârzieri în desfășurarea procesului penal;

b) neîndeplinirea ori îndeplinirea greșită a îndatoririlor de înmânare ori de comunicare a citațiilor sau a celorlalte acte procedurale, precum și neexecutarea mandatelor de aducere.

Lipsa nejustificată a apărătorului, ales sau desemnat din oficiu, când asistența juridică a învinuitului sau inculpatului este obligatorie potrivit legii, se sancționează cu amendă judiciară de la 1.000.000 lei la 2.500.000 lei.

Următoarele abateri săvârșite în cursul procesului penal se sancționează cu amendă judiciară de la 1.000.000 lei la 10.000.000 lei:

- a) lipsa nejustificată a martorului, expertului sau interpretului legal citat;
 - b) tergiversarea de către expert sau interpret a îndeplinirii însărcinărilor primite;
 - c) neîndeplinirea de către orice persoană a obligației de prezentare, la cererea organului de urmărire penală sau a instanței de judecată, a obiectelor ori înscrisurilor cerute de acestea, precum și neîndeplinirea aceleiași obligații de către conducătorul unității sau de cel însărcinat cu aducerea la îndeplinire a acestei obligații;
 - d) nerespectarea obligației de păstrare, prevăzută în art. 109 alin. 5;
 - e) neluarea de către conducătorul unității în cadrul căreia urmează a se efectua o expertiză a măsurilor necesare pentru efectuarea acesteia sau pentru efectuarea la timp a expertizei;
 - f) neîndeplinirea, în mod nejustificat, de către organul de cercetare penală a dispozițiilor date de procuror, potrivit legii, sau neprezentarea, în mod nejustificat, procurorului, a dosarelor ori actelor de urmărire penală, în termenul prevăzut de lege;
 - g) necomunicarea, în mod nejustificat, procurorului, în termenul prevăzut de lege, de către organul de cercetare penală, a începerii urmăririi penale, precum și neexecutarea, de către acesta, în termenul și condițiile prevăzute de lege, a dispozițiilor scrise ale procurorului sau ale instanței de judecată;
 - h) nerespectarea de către oricare dintre părțile și persoanele care asistă la ședința de judecată a măsurilor luate de către președintele completului de judecată potrivit art. 298.
- Amenzile judiciare aplicate de procuror sau de instanța de judecată constituie venituri la bugetul de stat și se cuprind distinct în bugetul Ministerului Justiției, potrivit legii.
- Aplicarea amenzii judiciare nu înlătură răspunderea penală, în cazul în care fapta constituie infracțiune.“

130. La articolul 201, litera a) a alineatului 2 și alineatul 3 vor avea următorul cuprins:

„a) organele de cercetare ale poliției judiciare;

Ca organe de cercetare ale poliției judiciare funcționează lucrători specializați din Ministerul de Interne anume desemnați de ministrul de interne, cu avizul favorabil al procurorului general al Parchetului de pe lângă Curtea Supremă de Justiție, și își desfășoară activitatea sub autoritatea procurorului general al Parchetului de pe lângă Curtea Supremă de Justiție sau sunt desemnați și funcționează în alt mod, potrivit unor legi speciale.“

131. Articolul 207 va avea următorul cuprins:

„**Competența organelor de cercetare ale poliției judiciare** Art. 207. — Cercetarea penală se efectuează de organele de cercetare ale poliției judiciare, pentru orice infracțiune care nu este dată, în mod obligatoriu, în competența altor organe de cercetare penală.“

132. La articolul 208 alineatul 1, literele a) și d) vor avea următorul cuprins:

„a) ofițerii anume desemnați de către comandantii unităților militare corp aparte și similare, pentru militarii în subordine. Cercetarea poate fi efectuată și personal de către comandant;

d) ofițerii poliției de frontieră, anume desemnați pentru infracțiunile de frontieră;“

133. La articolul 209, alineatele 1 și 3 vor avea următorul cuprins:

„Art. 209. — Procurorul supraveghează urmărirea penală; în exercitarea acestei atribuții procurorii conduc și controlează nemijlocit activitatea de cercetare penală a poliției judiciare și a altor organe de cercetare speciale.

Urmărirea penală se efectuează, în mod obligatoriu, de către procuror, în cazul infracțiunilor prevăzute în art. 155—173, 174—177, 179, 189 alin. 3—5, art. 190, 191, art. 211 alin. 4, art. 212, 236, 236¹, 239, 239¹, 250, 252, 254, 255, 257, 265, 266, 267, 267¹, 268, 273—276, 279¹, 280, 280¹, 302², 317, 323 și 356—361 din Codul penal, în cazurile arătate în art. 27 pct. 1 lit. b)—e), art. 28¹ pct. 1 lit. b) și c) și pct. 5, art. 28² pct. 1 lit. b) și art. 29 pct. 1 din prezentul cod, în cazul infracțiunilor împotriva protecției muncii, precum și în cazul altor infracțiuni date prin lege în competența sa.“

134. La articolul 209, alineatul 5 va avea următorul cuprins:

„Atunci când urmărirea penală este efectuată de procuror, rechizitoriul este supus confirmării prim-procurorului parchetului, iar când urmărirea este făcută de acesta, confirmarea se face de procurorul ierarhic superior. Când urmărirea penală este efectuată de un procuror de la Parchetul de pe lângă Curtea Supremă de Justiție, rechizitoriul este supus confirmării procurorului-șef de secție, iar când urmărirea penală este efectuată de acesta, confirmarea se face de către procurorul general al acestui parchet.“

135. La articolul 214 alineatul 1, după litera b) se introduce litera c) cu următorul cuprins:

„c) ofițerii și subofițerii din cadrul Jandarmeriei Române pentru infracțiunile constatate pe timpul executării misiunilor specifice“.

136. **La articolul 215, denumirea marginală și litera b) a alineatului 1 vor avea următorul cuprins:**

„Actele încheiate de comandanții de nave și aeronave, precum și de agenții de poliție de frontieră

b) agenții de poliție de frontieră, pentru infracțiunile de frontieră.“

137. **La articolul 218, alineatul 1 va avea următorul cuprins:**

„Art. 218. — Procurorul conduce și controlează nemijlocit activitatea de cercetare penală a poliției judiciare și a altor organe de cercetare speciale și supraveghează ca actele de urmărire penală să fie efectuate cu respectarea dispozițiilor legale.“

138. **La articolul 219, alineatul 1 va avea următorul cuprins:**

„Art. 219. — Procurorul poate să dea dispoziții cu privire la efectuarea oricărui act de urmărire penală. În cazul organelor de cercetare ale poliției judiciare, organele ierarhic superioare ale acestora nu pot să le dea îndrumări sau dispoziții privind cercetarea penală, procurorul fiind singurul competent în acest sens.“

139. **La articolul 219, după alineatul 2 se introduce alineatul 3 cu următorul cuprins:**

„În cazul neîndeplinirii sau al îndeplinirii în mod defectuos, de către organul de cercetare penală, a dispozițiilor date de procuror, acesta va sesiza conducătorul organului de cercetare penală, care are obligația ca în termen de 3 zile de la sesizare să comunice procurorului măsurile dispuse.“

140. **La articolul 222, alineatul 1 va avea următorul cuprins:**

„Art. 222. — Plângerea este încunoștințarea făcută de o persoană fizică sau de o persoană juridică, referitoare la o vătămare ce i s-a cauzat prin infracțiune.“

141. **La articolul 223, alineatul 1 va avea următorul cuprins:**

„Art. 223. — Denunțul este încunoștințarea făcută de către o persoană fizică sau de către o persoană juridică despre săvârșirea unei infracțiuni.“

142. **La articolul 223, alineatul 4 se abrogă.**

143. **După articolul 224 se introduc articolele 224¹ — 224⁴ cu următorul cuprins:**

„Actele premergătoare efectuate de investigatorii sub acoperire

Art. 224¹. — În cazul în care există indicii temeinice și concrete că s-a săvârșit sau că se pregătește săvârșirea unei infracțiuni contra siguranței naționale prevăzute în Codul penal și în legi speciale, precum și în cazul infracțiunilor de trafic de stupefiante și de arme, trafic de persoane, acte de terorism, spălare a banilor, falsificare de monede ori alte valori, sau a unei infracțiuni prevăzute în Legea nr. 78/2000 pentru prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție, cu modificările și completările ulterioare, ori a unei alte infracțiuni grave care nu poate fi descoperită sau ai cărei făptuitori nu pot fi identificați prin alte mijloace, pot fi folosiți, în vederea strângerii datelor privind existența infracțiunii și identificarea persoanelor față de care există presupunerea că au săvârșit o infracțiune, investigatorii sub o altă identitate decât cea reală.

Investigatorii sub acoperire sunt lucrători operativi din Ministerul de Interne, precum și din organele de stat care desfășoară, potrivit legii, activități de informații pentru realizarea siguranței naționale, anume desemnați în acest scop, și pot fi folosiți numai pe o perioadă determinată, în condițiile prevăzute în art. 224² și 224³.

Investigatorul sub acoperire culege date și informații în baza autorizației emise potrivit dispozițiilor prevăzute în art. 224², pe care le pune, în totalitate, la dispoziția organului de urmărire penală.

Autorizarea folosirii investigatorilor sub acoperire

Art. 224². — Persoanele prevăzute în art. 224¹ pot efectua investigații numai cu autorizarea motivată a procurorului desemnat de procurorul general al parchetului de pe lângă curtea de apel.

Autorizarea este dată prin ordonanță motivată, pentru o perioadă de cel mult 60 de zile și poate fi prelungită pentru motive temeinic justificate. Fiecare prelungire nu poate depăși 30 de zile, iar durata totală a autorizării, în aceeași cauză și cu privire la aceeași persoană, nu poate depăși un an.

În cererea de autorizare adresată procurorului se vor menționa datele și indiciile privitoare la faptele și persoanele față de care există presupunerea că au săvârșit o infracțiune, precum și perioada pentru care se cere autorizarea.

Ordonanța procurorului prin care se autorizează folosirea investigatorului sub acoperire trebuie să cuprindă, pe lângă mențiunile prevăzute la art. 203, următoarele:

- a) indiciile temeinice și concrete care justifică măsura și motivele pentru care măsura este necesară;
- b) activitățile pe care le poate desfășura investigatorul sub acoperire;
- c) persoanele față de care există presupunerea că au săvârșit o infracțiune;
- d) identitatea sub care investigatorul sub acoperire urmează să desfășoare activitățile autorizate;
- e) perioada pentru care se dă autorizarea;
- f) alte mențiuni prevăzute de lege.

În cazuri urgente și temeinic justificate se poate solicita autorizarea și a altor activități decât cele pentru care există autorizare, procurorul urmând să se pronunțe de îndată.

Folosirea datelor obținute de investigatorii sub acoperire

Art. 224³. — Datele și informațiile obținute de investigatorul sub acoperire pot fi folosite numai în cauza penală și în legătură cu persoanele la care se referă autorizația emisă de procuror.

Aceste date și informații vor putea fi folosite și în alte cauze sau în legătură cu alte persoane, dacă sunt concludente și utile.

Măsurile de protecție a investigatorilor sub acoperire

Art. 224⁴. — Identitatea reală a investigatorilor sub acoperire nu poate fi dezvăluită în timpul ori după terminarea acțiunii acestora.

Procurorul competent să autorizeze folosirea unui investigator sub acoperire are dreptul să-i cunoască adevărata identitate, cu respectarea secretului profesional.“

144. La articolul 227, denumirea marginală și alineatul 2 vor avea următorul cuprins:

„Sesizări făcute de persoane cu funcții de conducere și de alți funcționari

Obligațiile prevăzute în alin. 1 revin și oricărui funcționar care a luat cunoștință despre săvârșirea unei infracțiuni în legătură cu serviciul în cadrul căruia își îndeplinește sarcinile.“

145. La articolul 228, după alineatul 3 se introduce alineatul 3¹ cu următorul cuprins:

„Rezoluția și procesul-verbal de începere a urmăririi penale, emise de organul de cercetare penală, se supun confirmării motivate a procurorului care exercită supravegherea activității de cercetare penală, în termen de cel mult 48 de ore de la data începerii urmăririi penale, organele de cercetare penală fiind obligate să prezinte totodată și dosarul cauzei.“

146. La articolul 228, alineatul 5 va avea următorul cuprins:

„Dacă procurorul constată că nu sunt întrunite condițiile arătate în alin. 4, restituie actele organului de urmărire penală, fie pentru completarea actelor premergătoare, fie pentru începerea urmăririi penale.“

147. La articolul 228, după alineatul 6 se introduce alineatul 6¹ cu următorul cuprins:

„Împotriva rezoluției de neîncepere a urmăririi penale se poate face plângere la instanța de judecată, potrivit art. 278¹ și următoarele.“

148. Articolele 232 și 233 vor avea următorul cuprins:

„Restituirea dosarului pentru începerea sau continuarea cercetării penale

Art. 232. — Dacă procurorul i-a restituit, în temeiul art. 228 alin. 5 sau al art. 231, actele și dosarul, organul de urmărire penală continuă efectuarea actelor premergătoare sau, după caz, începe ori continuă urmărirea penală, procedând la efectuarea acestora, potrivit legii, și ținând seama de împrejurările speciale ale fiecărei cauze.

Arestarea preventivă a învinuitului

Art. 233. — În cursul efectuării cercetării penale, dacă organul de cercetare consideră că sunt întrunite condițiile prevăzute de lege pentru luarea măsurii arestării preventive a învinuitului, face propuneri în acest sens și le înaintează procurorului.

Dacă procurorul, după ce examinează dosarul cauzei, constată că este cazul să se ia măsura arestării preventive a învinuitului, procedează potrivit art. 146.“

149. La articolul 234, alineatul 2 va avea următorul cuprins:

„Organul de cercetare penală, dacă consideră că sunt întrunite și condițiile prevăzute de lege pentru luarea măsurii arestării preventive a inculpatului, procedează în același mod.“

150. Articolul 236 va avea următorul cuprins:

„Arestarea preventivă a inculpatului

Art. 236. — Procurorul sesizat potrivit art. 234, dacă pune în mișcare acțiunea penală și dacă apreciază că sunt întrunite condițiile prevăzute de lege pentru luarea măsurii arestării preventive a inculpatului, procedează potrivit art. 149¹.“

151. La articolul 237, alineatul 2 va avea următorul cuprins:

„Dacă procurorul a pus în mișcare acțiunea penală, organul de cercetare penală îl cheamă pe inculpat, îi comunique fapta pentru care este învinuit și îi dă explicații cu privire la drepturile și obligațiile pe care le are. Atunci când inculpatul nu locuiește în țară, organul de cercetare penală va ține seama, la fixarea termenului de prezentare în fața acestuia, de reglementările speciale privind asistența judiciară internațională în materie penală.“

152. Articolul 238 va avea următorul cuprins:

„Extinderea cercetării penale

Art. 238. — Organul de cercetare penală, dacă constată fapte noi în sarcina învinuitului sau inculpatului ori împrejurări noi care pot duce la schimbarea încadrării juridice a faptei pentru care s-a dispus începerea urmăririi penale ori s-a pus în mișcare acțiunea penală sau date cu privire la participarea și a unei alte persoane la săvârșirea acelei fapte, este obligat să facă propuneri procurorului pentru extinderea cercetărilor penale sau schimbarea încadrării juridice. Propunerile se înaintează în cel mult 3 zile de la data constatării faptelor, împrejurărilor sau persoanelor noi. Procurorul va decide, prin ordonanță, în cel mult 5 zile.“

153. La articolul 239, alineatul 1 va avea următorul cuprins:

„Art. 239. — În cazul când se constată printr-o expertiză medico-legală că învinuitul sau inculpatul suferă de o boală gravă, care îl împiedică să ia parte la procesul penal, organul de cercetare penală înaintează procurorului propunerile sale împreună cu dosarul, pentru a dispune suspendarea urmăririi penale.“

154. La articolul 240, alineatul 2 va avea următorul cuprins:

„Ordonanța de suspendare a urmăririi penale se comunică, în copie, învinuitului sau inculpatului și persoanei vătămate. După comunicare, dosarul se restituie organului de cercetare penală.“

155. La articolul 243, alineatul 3 va avea următorul cuprins:

„Atunci când cazul de încetare a urmăririi penale privește un învinuit sau inculpat arestat, procurorul trebuie să se pronunțe asupra încetării urmăririi penale în aceeași zi în care a primit propunerea de încetare de la organul de cercetare penală. Dacă procurorul a dispus încetarea urmăririi penale, trebuie să ceară de îndată instanței revocarea măsurii arestării preventive. În termen de 24 de ore de la primirea de la procuror a dosarului împreună cu un referat în care se menționează cazul sau cazurile de încetare a urmăririi penale constatate, instanța dispune, prin încheiere, revocarea măsurii și punerea de îndată în libertate a învinuitului sau inculpatului și restituie dosarul procurorului, în același termen, împreună cu o copie a încheierii.“

156. La articolul 245 alineatul 1, litera a) va avea următorul cuprins:

„a) revocării măsurilor asigurătorii luate în vederea executării pedepsei amenzii;“

157. La articolul 245, după alineatul 2 se introduce alineatul 3 cu următorul cuprins:

„În cazul în care încetarea urmăririi penale privește un învinuit sau inculpat arestat, în ordonanță se va face mențiune și cu privire la revocarea arestării preventive dispusă de instanță, potrivit art. 243 alin. 3.“

158. La articolul 246, alineatul 2 va avea următorul cuprins:

„În cazul când învinuitul sau inculpatul este arestat preventiv, instanța înștiințează prin adresă administrația locului de deținere, cu dispoziția de a-l pune de îndată în libertate pe învinuit sau inculpat, potrivit art. 243 alin. 3.“

159. La articolul 249¹, alineatul 3 va avea următorul cuprins:

„Împotriva ordonanței prin care s-a dispus scoaterea de sub urmărire penală în temeiul art. 10 alin. 1 lit. b¹) se poate face plângere în termen de 20 de zile de la înștiințarea prevăzută în art. 246.“

160. La articolul 254, alineatul 1 va avea următorul cuprins:

„Art. 254. — Când prezentarea materialului nu a fost posibilă din cauză că inculpatul este dispărut sau s-a sustras de la chemarea înaintea organului de cercetare penală, în referatul care se întocmește potrivit art. 259 se arată împrejurările concrete din care rezultă cauza împiedicării.“

161. Articolul 257 va avea următorul cuprins:

„Prezentarea materialului de către procuror Art. 257. — Procurorul, primind dosarul, îl cheamă pe învinuit și îi prezintă materialul de urmărire penală potrivit dispozițiilor art. 250 și următoarele, care se aplică în mod corespunzător.“

162. Articolul 258 va avea următorul cuprins:

„Înaintarea dosarului privind pe inculpat Art. 258. — În cauzele în care acțiunea penală a fost pusă în mișcare, după completarea cercetării și după îndeplinirea dispozițiilor privitoare la prezentarea materialului de urmărire penală, cercetarea penală se consideră terminată. Organul de cercetare penală înaintează de îndată procurorului dosarul cauzei însoțit de un referat.“

163. Articolul 267 va avea următorul cuprins:

„Dispozițiile privitoare la măsurile preventive, de siguranță sau asigurătorii Art. 267. — În cazul în care procurorul, la întocmirea rechizitoriului potrivit art. 262 pct. 1, consideră că este necesară arestarea inculpatului, fiind întrunite condițiile prevăzute de lege, înaintează instanței, în termen de 24 de ore, rechizitoriul și propunerea de arestare a inculpatului. În același mod procedează procurorul și în cazul în care este necesară luarea măsurilor de siguranță prevăzute în art. 113 și 114 din Codul penal. În cazul în care procurorul consideră că se impune luarea măsurilor preventive prevăzute în art. 145 și 145¹, dispune aceasta prin rechizitoriu.

În cazurile prevăzute în art. 262 pct. 2, art. 265 și 268, procurorul trimite dosarul cauzei la instanță, pentru a dispune asupra prelungirii sau revocării arestării preventive dispuse de aceasta și a măsurilor de siguranță prevăzute în art. 113 și 114 din Codul penal, luate de instanță în cursul urmăririi penale. În cazul arestării preventive provizorii și al măsurilor preventive prevăzute în art. 145 și 145¹, procurorul dispune revocarea acestor măsuri sau, după caz, trimite dosarul cauzei la instanță cu propunerea de prelungire.

Încheierea prin care instanța dispune cu privire la aceste măsuri se trimite procurorului, care face mențiune despre aceasta în ordonanța de scoatere de sub urmărire penală, de încetare a urmăririi penale, de suspendare a urmăririi penale, de restituire sau de trimitere la organul competent. Prevederile art. 243 alin. 3 și art. 249 alin. 2 se aplică în mod corespunzător.

Procurorul este obligat să dispună asupra menținerii sau revocării măsurilor de siguranță, altele decât cele prevăzute în art. 113 și 114 din Codul penal, și a măsurilor asigurătorii luate în cursul urmăririi penale, sau dacă este cazul să ia asemenea măsuri.“

164. La articolul 273, după alineatul 1 se introduc alineatele 1¹ și 1² cu următorul cuprins:

„Redeschiderea urmăririi penale are loc, de asemenea, când instanța de judecată, potrivit art. 278¹, a admis plângerea împotriva ordonanței sau, după caz, a rezoluției procurorului de scoatere de sub urmărire penală sau de încetare a urmăririi penale ori de clasare și a trimis cauza procurorului în vederea redeschiderii urmăririi penale. În cazul în care instanța, potrivit art. 278¹, a admis plângerea împotriva rezoluției de neîncepere a urmăririi penale și a trimis cauza procurorului în vederea începerii urmăririi penale, acesta poate reveni asupra neînceperii urmăririi și dispune începerea urmăririi în condițiile prevăzute de lege.

În cazurile prevăzute în alin. 1 și 1¹, dacă se consideră pe baza datelor din dosar că se justifică luarea unei măsuri preventive, procurorul procedează potrivit art. 233 sau 236, care se aplică în mod corespunzător. În ordonanța prin care s-a dispus reluarea urmăririi penale, se face mențiune cu privire la luarea acestor măsuri.“

165. Articolul 274 va avea următorul cuprins:

„Durata arestării inculpatului după reluare

Art. 274. — În cazurile de reluare a urmăririi penale prevăzute în art. 270 alin. 1 lit. a) și c) și în art. 273, termenul privitor la măsura arestării inculpatului curge de la data luării acestei măsuri, dispozițiile art. 149¹ alin. 9 aplicându-se în mod corespunzător.

În cazul restituirii cauzei de către instanța de judecată, potrivit art. 272, dacă inculpatul este arestat și instanța menține arestarea preventivă, termenul de 30 de zile curge de la data pronunțării hotărârii. Instanța trimite dosarul procurorului în termen de 10 zile.

Durata arestării inculpatului poate fi prelungită potrivit art. 155 și 159.“

166. La articolul 275, alineatul 2 se abrogă.**167. Articolul 278 va avea următorul cuprins:**

„Plângerea contra actelor procurorului

Art. 278. — Plângerea împotriva măsurilor luate sau a actelor efectuate de procuror ori efectuate pe baza dispozițiilor date de acesta se rezolvă de prim-procurorul parchetului sau, după caz, de procurorul general al parchetului de pe lângă curtea de apel ori de procurorul șef de secție al Parchetului de pe lângă Curtea Supremă de Justiție.

În cazul când măsurile și actele sunt ale prim-procurorului ori ale procurorului general al parchetului de pe lângă curtea de apel sau ale procurorului șef de secție al Parchetului de pe lângă Curtea Supremă de Justiție ori au fost luate sau efectuate pe baza dispozițiilor date de către aceștia, plângerea se rezolvă de procurorul ierarhic superior.

În cazul rezoluției de neîncepere a urmăririi penale sau al ordonanței ori, după caz, al rezoluției de scoatere de sub urmărire penală sau de încetare a urmăririi penale, plângerea se face în termen de 20 de zile de la înștiințarea persoanelor interesate, potrivit art. 228 alin. 6, art. 246 alin. 1 și art. 249 alin. 2.

Dispozițiile art. 275—277 se aplică în mod corespunzător.“

168. După articolul 278 se introduce articolul 278¹ cu următorul cuprins:

„Plângerea în fața instanței împotriva rezoluțiilor sau a ordonanțelor procurorului de netrimite în judecată

Art. 278¹. — După respingerea plângerii făcute conform art. 275—278 împotriva rezoluției de neîncepere a urmăririi penale sau a ordonanței ori, după caz, a rezoluției de clasare, de scoatere de sub urmărire penală sau de încetare a urmăririi penale, date de procuror, persoana vătămată, precum și orice alte persoane ale căror interese legitime sunt vătămate pot face plângere în termen de 20 de zile de la data comunicării de către procuror a modului de rezolvare, potrivit art. 277 și 278, la instanța căreia i-ar reveni, potrivit legii, competența să judece cauza în primă instanță.

În cazul în care prim-procurorul parchetului sau, după caz, procurorul general al parchetului de pe lângă curtea de apel, procurorul șef de secție al Parchetului de pe lângă Curtea Supremă de Justiție ori procurorul ierarhic superior nu a soluționat plângerea în termenul de 20 de zile prevăzut în art. 277, termenul de 20 de zile prevăzut în alin. 1 curge de la data expirării termenului de 20 de zile.

Dosarul va fi trimis de parchet instanței în termen de 5 zile de la primirea adresei prin care se cere dosarul.

Persoana față de care s-a dispus neînceperea urmăririi penale, scoaterea de sub urmărire sau încetarea urmăririi, precum și persoana care a făcut plângerea se citează. Neprezentarea acestor persoane legal citate nu împiedică soluționarea cauzei. Când instanța consideră că este absolut necesară prezența persoanei lipsă, poate lua măsuri pentru prezentarea acesteia.

La judecarea plângerii prezența procurorului este obligatorie.

La termenul fixat pentru judecarea plângerii, instanța dă cuvântul persoanei care a făcut plângerea, persoanei față de care s-a dispus neînceperea urmăririi penale, scoaterea de sub urmărire sau încetarea urmăririi și apoi procurorului.

Instanța, judecând plângerea, verifică rezoluția sau ordonanța atacată, pe baza lucrărilor și a materialului din dosarul cauzei și a oricăror înscrisuri noi prezentate.

Instanța pronunță una dintre următoarele soluții:

a) respinge plângerea, prin sentință, menținând soluția din rezoluția sau ordonanța atacată;

b) admite plângerea, prin sentință, desființează rezoluția sau ordonanța atacată și trimite cauza procurorului în vederea începerii sau a redeschiderii urmăririi penale, după caz. Dispozițiile art. 333 alin. 2 se aplică în mod corespunzător;

c) admite plângerea, prin încheiere, desființează rezoluția sau ordonanța atacată și, când probele existente la dosar sunt suficiente pentru judecarea cauzei, reține cauza spre judecare, dispozițiile privind judecarea în primă instanță și căile de atac, aplicându-se în mod corespunzător.

În cazul prevăzut la alin. 8 lit. c), actul de sesizare a instanței, ca primă instanță, îl constituie plângerea persoanei la care se referă alin. 1.

Hotărârea instanței pronunțată potrivit alin. 8 lit. a) și b) poate fi atacată cu recurs de procuror, de persoana care a făcut plângerea, de persoana față de care s-a dispus neînceperea urmăririi penale, scoaterea de sub urmărire penală sau încetarea urmăririi penale, precum și de orice persoane ale căror interese legitime sunt vătămate.

În situația prevăzută în alin. 8 lit. a) persoana în privința căreia instanța, prin hotărâre definitivă, a decis că nu este cazul să se înceapă ori să se redeschidă urmărirea penală, nu mai poate fi urmărită pentru aceeași faptă, afară de cazul când s-au descoperit fapte sau împrejurări noi ce nu au fost cunoscute de organul de urmărire penală și nu a intervenit unul dintre cazurile prevăzute în art. 10.

Instanța este obligată să rezolve plângerea în termen de cel mult 20 de zile de la primire și să comunice, de îndată și motivat, persoanei care a făcut plângerea, modul în care aceasta a fost rezolvată.

169. La articolul 279 alineatul 2, litera c) va avea următorul cuprins:

„c) organului competent să efectueze urmărirea penală, când plângerea prealabilă este îndreptată contra unui judecător, procuror, notar public, militar, judecător și controlor financiar de la camera de conturi județeană, controlor financiar de la Curtea de Conturi sau contra uneia dintre persoanele arătate în art. 29 pct. 1.“

170. La articolul 300, denumirea marginală va avea următorul cuprins:

„Verificarea sesizării instanței“

171. La articolul 300, alineatul 3 se abrogă.

172. După articolul 300 se introduc articolele 300¹ și 300² cu următorul cuprins:

„Verificarea regularității arestării inculpatului la primirea dosarului

Art. 300¹. — În cauzele în care inculpatul este trimis în judecată în stare de arest, instanța este datoare să verifice din oficiu, în camera de consiliu, regularitatea luării sau, după caz, a prelungirii arestării preventive, în termen de 48 de ore de la înregistrarea dosarului la instanță.

Dacă instanța constată că este justificată o nouă prelungire a arestării, dispune, prin încheiere motivată, prelungirea duratei arestării până la prima zi de înfățișare, fără ca aceasta să poată depăși 30 de zile. Dispozițiile art. 159 alin. 3, 4, 5, 7 și 11 se aplică în mod corespunzător.

Verificarea regularității arestării inculpatului la prima înfățișare și în cursul judecății

Art. 300². — În cauzele în care inculpatul este arestat, instanța legal sesizată este datoare să verifice, din oficiu, la prima înfățișare, regularitatea luării și prelungirii acestei măsuri. Dacă instanța constată că prelungirea arestării este justificată, dispune, prin încheiere motivată, prelungirea acestei măsuri.

Prelungirea arestării preventive de către prima instanță se dispune pe o perioadă care nu poate depăși 30 de zile. Dispozițiile art. 141 se aplică în mod corespunzător.

De asemenea, prima instanță trebuie să verifice, în cursul judecății, legalitatea și temeinicia luării și prelungirii măsurii arestării, procedând, după caz, potrivit art. 160^b și 160^c.”

173. La articolul 303, alineatul 1 va avea următorul cuprins:

„Art. 303. — Când se constată pe baza unei expertize medico-legale că inculpatul suferă de o boală gravă, care îl împiedică să participe la judecată, instanța dispune, prin încheiere, suspendarea procesului penal până când starea sănătății inculpatului va permite participarea acestuia la judecată.“

174. La articolul 303, după alineatul 5 se introduce alineatul 6 cu următorul cuprins:

„Instanța suspendă, prin încheiere motivată, judecata și în cazul în care a fost ridicată o excepție de neconstituționalitate. Suspendarea se dispune până la soluționarea de către Curtea Constituțională a excepției. Dacă inculpatul este arestat, se aplică în mod corespunzător prevederile art. 300², iar dacă față de acesta s-a dispus măsura obligării de a nu părăsi localitatea sau măsura obligării de a nu părăsi țara, se aplică, în mod corespunzător, art. 145 și 145¹. Încheierea este supusă recursului în termen de 5 zile de la data pronunțării.“

175. Articolul 304 va avea următorul cuprins:

„Note privind desfășurarea procesului

„Art. 304. — În cursul ședinței de judecată, grefierul consemnează toate afirmațiile, întrebările și susținerile celor prezenți, inclusiv ale președintelui completului de judecată. Consemnarea se face prin înregistrarea cu mijloace tehnice, urmată de transcriere. În cel mai scurt timp de la terminarea ședinței de judecată și oricum înainte de termenul următor, părțile primesc câte o copie de pe notele grefierului sau de pe transcrierea înregistrărilor.“

176. Articolul 313 va avea următorul cuprins:**„Măsuri
premergătoare**

Art. 313. — Președintele instanței, primind dosarul cauzei, fixează de îndată termen de judecată și dispune citarea persoanelor care trebuie să fie chemate la judecată. În cazul în care inculpatul nu locuiește în țară, se aplică în mod corespunzător dispozițiile art. 237 alin. 2.

Citația trebuie să fie înmănată inculpatului cu cel puțin 5 zile înaintea termenului fixat.

În cauzele în care inculpatul este trimis în judecată în stare de arest, președintele instanței, la primirea dosarului, fixează un termen care, potrivit art. 300¹, nu poate fi mai mare de 48 de ore, înăuntrul căruia se comunică citația împreună cu o copie a actului de sesizare a instanței.“

177. La articolul 315, alineatul 1 va avea următorul cuprins:

„Art. 315. — Procurorul este obligat să participe la ședințele de judecată ale judecătorilor, în cauzele în care instanța de judecată a fost sesizată prin rechizitoriu, în cauzele în care legea prevede pentru infracțiunea săvârșită pedeapsa închisorii de 3 ani sau mai mare ori în cauzele în care unul dintre inculpați se află în stare de detenție sau în vreuna dintre situațiile prevăzute în art. 171 alin. 2, precum și în cazul în care se dispune înlocuirea pedepsei amenzii cu cea a închisorii. La ședințele de judecată privind alte infracțiuni, procurorul participă când consideră necesar.“

178. La articolul 318, alineatul 1 va avea următorul cuprins:

„Art. 318. — La termenul de judecată, după strigarea cauzei și apelul părților, președintele verifică identitatea inculpatului. În cazul când inculpatul se află în stare de deținere, președintele se încredințează dacă a primit în termenul prevăzut în art. 313 alin. 3 copia actului de sesizare a instanței. Când actul nu a fost comunicat, dacă inculpatul cere, judecata se amână, iar președintele îi înmânează o copie de pe actul de sesizare a instanței, făcându-se mențiune despre aceasta în încheierea de ședință.“

179. La articolul 319, alineatul 3 va avea următorul cuprins:

„Martorii, experții și interpreții prezenți pot fi ascuțați, chiar dacă nu au fost citați sau nu au primit citație, însă numai după ce s-a stabilit identitatea lor, ținându-se seama de dispozițiile art. 86¹ și următoarele.“

180. La articolul 327, după alineatul 6 se introduce alineatul 7 cu următorul cuprins:

„Dispozițiile art. 86¹—86⁴ se aplică în mod corespunzător, atunci când este cazul.“

181. După articolul 327 se introduce articolul 327¹ cu următorul cuprins:

„Art. 327¹. — Declarațiile inculpaților, ale martorilor ori ale altor persoane audiate în cauză, inclusiv întrebările adresate acestora de oricare dintre părți sau de instanța de judecată, se consemnează întocmai în condițiile prevăzute de art. 304.“

182. La articolul 332, alineatele 3 și 4 vor avea următorul cuprins:

„Împotriva hotărârii de desesizare se poate face recurs de către procuror și de orice persoană ale cărei interese au fost vătămate prin hotărâre.

Dosarul este trimis procurorului, imediat după rămânerea definitivă a hotărârii la prima instanță sau în cel mult 5 zile de la pronunțarea hotărârii de către instanța de recurs. În cazul în care inculpatul este arestat, dosarul va fi trimis procurorului după judecarea recursului împotriva încheierii privind arestarea preventivă.“

183. La articolul 338 se introduce alineatul 2 cu următorul cuprins:

„Când inculpatul este arestat, instanța trimite dosarul la procuror cu cel puțin 8 zile înainte de expirarea mandatului de arestare. Procurorul procedează potrivit dispozițiilor art. 155, 156 și 159.“

184. La articolul 346, alineatul 2 va avea următorul cuprins:

„Când achitarea s-a pronunțat pentru cazul prevăzut în art. 10 alin. 1 lit. b¹) ori pentru că instanța a constatat existența unei cauze care înlătură caracterul penal al faptei sau pentru că lipsește vreunul dintre elementele constitutive ale infracțiunii, instanța poate obliga la repararea pagubei materiale și a daunelor morale, potrivit legii civile.“

185. Articolul 348 va avea următorul cuprins:**„Rezolvarea separată
a acțiunii civile**

Art. 348. — Instanța, chiar dacă nu există constituire de parte civilă, se pronunță asupra reparării pagubei materiale și a daunelor morale în cazurile prevăzute în art. 17, iar în celelalte cazuri numai cu privire la restituirea lucrului, desființarea totală sau parțială a unui înscris și restabilirea situației anterioare săvârșirii infracțiunii.“

186. La articolul 350, alineatul 1 va avea următorul cuprins:

„Art. 350. — Instanța are obligația ca prin hotărâre să se pronunțe cu privire la luarea, prelungirea sau revocarea măsurii arestării inculpatului.“

187. La articolul 350 alineatul 3, după litera c) se introduce litera d) cu următorul cuprins:

„d) o măsură educativă.“

188. La articolul 350, alineatul 6 va avea următorul cuprins:

„Inculpatul condamnat de prima instanță și aflat în stare de deținere este liberat de îndată ce durata reținerii și a arestării devin egale cu durata pedepsei pronunțate, deși hotărârea nu este definitivă. Liberarea se dispune de administrația locului de deținere. În acest scop i se comunică, îndată după pronunțarea hotărârii, o copie după dispozitiv sau extras, care va cuprinde mențiunile prevăzute în art. 140 alin. 3.“

189. La articolul 357, alineatul 1 va avea următorul cuprins:

„Art. 357. — Dispozitivul trebuie să cuprindă datele prevăzute în art. 70 privitoare la persoana inculpatului, soluția dată de instanță cu privire la infracțiune, indicându-se, în caz de condamnare, denumirea acesteia și textul de lege în care se încadrează, iar în caz de achitare sau de încetare a procesului penal, cauza pe care se întemeiază potrivit art. 11, precum și soluția dată cu privire la repararea pagubei materiale și a daunelor morale. Când instanța face

aplicarea art. 86⁷ din Codul penal, dispozitivul va menționa dacă cel condamnat va executa pedeapsa în unitatea unde își desfășoară activitatea sau la altă unitate. Când instanța face aplicarea art. 86¹ din Codul penal, dispozitivul va menționa măsurile de supraveghere prevăzute în art. 86³ alin. 1 din Codul penal, la care trebuie să se supună condamnatul, precum și obligațiile stabilite de instanță potrivit art. 86³ alin. 3 din Codul penal.“

190. La articolul 360, alineatul 2 va avea următorul cuprins:

„Inculpatului deținut sau aflat în vreuna dintre situațiile prevăzute în art. 171 alin. 2, care a lipsit de la pronunțarea hotărârii, i se comunică copia dispozitivului hotărârii. De asemenea, copia dispozitivului hotărârii se comunică administrației locului de deținere.“

191. La articolul 361 alineatul 1, litera d) va avea următorul cuprins:

„d) sentințele pronunțate de secția penală a Curții Supreme de Justiție;“

192. La articolul 375, alineatul 4 se abrogă.

193. La articolul 385¹ alineatul 1, literele d) și e) vor avea următorul cuprins:

„d) sentințele pronunțate de secția penală a Curții Supreme de Justiție;

e) deciziile pronunțate, ca instanțe de apel, de tribunale, tribunale militare teritoriale, curți de apel și Curtea Militară de Apel, cu excepția deciziilor prin care s-a dispus rejudecarea cauzelor.“

194. La articolul 385¹, alineatul 4 va avea următorul cuprins:

„Nu pot fi atacate cu recurs sentințele în privința cărora persoanele prevăzute în art. 362 nu au folosit calea apelului ori când apelul a fost retras, dacă legea prevede această cale de atac. Persoanele prevăzute în art. 362 pot declara recurs împotriva deciziei pronunțate în apel, chiar dacă nu au folosit apelul, dacă prin decizia pronunțată în apel a fost modificată soluția din sentință și numai cu privire la această modificare.“

195. La articolul 385¹⁰, alineatul 1 va avea următorul cuprins:

„Art. 385¹⁰. — Recursul trebuie să fie motivat.“

196. La articolul 385¹⁰, după alineatul 2 se introduce alineatul 2¹ cu următorul cuprins:

„În cazul în care nu sunt respectate condițiile prevăzute în alin. 1 și 2, instanța ia în considerare numai cazurile de casare care, potrivit art. 385⁹ alin. 3, se iau în considerare din oficiu.“

197. La articolul 385¹¹, alineatul 3 va avea următorul cuprins:

„Dispozițiile alin. 2 nu sunt aplicabile în judecarea recursului împotriva încheierilor privind măsurile preventive.“

198. La articolul 386, litera c) va avea următorul cuprins:

„c) când instanța de recurs nu s-a pronunțat asupra unei cauze de încetare a procesului penal dintre cele prevăzute în art. 10 alin. 1 lit. f)—i¹), cu privire la care existau probe în dosar;“

199. Articolul 400 se abrogă.

200. La articolul 402, alineatul 3 va avea următorul cuprins:

„Persoana arestată este adusă la judecată.“

201. La articolul 404, alineatul 1 va avea următorul cuprins:

„Art. 404. — Odată cu admiterea în principiu a cererii de revizuire instanța poate suspenda motivat, în tot sau în parte, executarea hotărârii supuse revizuirii.“

202. Articolul 409 va avea următorul cuprins:

„**Recursul în anulare** Art. 409. — Orice hotărâre definitivă poate fi atacată cu recurs în anulare la Curtea Supremă de Justiție de procurorul general al Parchetului de pe lângă Curtea Supremă de Justiție, din oficiu sau la cererea ministrului justiției.“

203. La articolul 410, alineatul 3 va avea următorul cuprins:

„De asemenea, pot fi atacate cu recurs în anulare hotărârile definitive pronunțate în cauzele în care Curtea Europeană a Drepturilor Omului a constatat o încălcare a unui drept prevăzut de Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale. Instanța nu va putea obliga statul la plata unor despăgubiri care au fost acordate de Curtea Europeană a Drepturilor Omului și încasate de victima încălcării unui drept prevăzut de aceasta.“

204. La articolul 410, după alineatul 3 se introduce alineatul 3¹ cu următorul cuprins:

„În cazul în care repararea prejudiciului a fost acordată potrivit dispozițiilor alin. 3, statul are acțiune în regres împotriva aceluia care, cu rea-credință sau din gravă neglijență, a provocat situația generatoare de daune.“

205. Articolul 412 va avea următorul cuprins:

„**Suspendarea executării** Art. 412. — După sesizare, Curtea Supremă de Justiție poate dispune, din oficiu, la propunerea procurorului general al parchetului de pe lângă această instanță, sau la cererea părții, suspendarea executării hotărârii atacate sau poate reveni asupra suspendării acordate.

Dispozițiile alin. 1 se aplică și în cazul în care cel condamnat a început executarea pedepsei.

Aducerea la îndeplinire a dispozițiilor de suspendare a executării hotărârii se face prin instanța de executare.“

206. La articolul 414¹, după alineatul 1 se introduce alineatul 1¹ cu următorul cuprins:

„Când recursul în anulare privește atât hotărârea primei instanțe cât și hotărârea instanței de apel sau, după caz, și hotărârea instanței de recurs, în caz de admitere și dispunere a rejudecării, cauza se trimite la prima instanță, dacă toate hotărârile au fost casate, și la instanța de apel sau, după caz, la instanța de recurs, când numai hotărârile acestora au fost desființate.“

207. La articolul 414², alineatele 1 și 2 vor avea următorul cuprins:

„Art. 414². — Procurorul general al Parchetului de pe lângă Curtea Supremă de Justiție, direct, sau ministrul justiției, prin intermediul procurorului general al Parchetului de pe lângă Curtea Supremă de Justiție, are dreptul, pentru a asigura interpretarea și aplicarea unitară a legilor penale și de procedură penală pe întreg teritoriul țării, să ceară Curții Supreme de Justiție să se pronunțe asupra chestiunilor de drept care au primit o soluționare diferită din partea instanțelor judecătorești.

Deciziile pronunțate de Secțiunile Unite, prin care se soluționează sesizările, sunt obligatorii și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I, precum și pe pagina de Internet a Curții Supreme de Justiție. Ele se aduc la cunoștință instanțelor și de Ministerul Justiției.“

208. La articolul 422, după alineatul 3 se introduce alineatul 3¹ cu următorul cuprins:

„Dispozițiile art. 184 alin. 3¹ se aplică în mod corespunzător.“

209. La articolul 425 alineatul 3, litera b) va avea următorul cuprins:

„b) în cazul în care cel condamnat nu se găsește în vreuna dintre situațiile prevăzute la lit. a), comunică organului financiar al primăriei localității unde domiciliază condamnatul un extras de pe acea parte din dispozitiv care privește aplicarea amenzii.“

210. La articolul 435, alineatul 1 va avea următorul cuprins:

„Art. 435. — În cazul în care măsura obligării la tratament medical sau a internării medicale a fost luată în mod provizoriu în cursul urmăririi penale sau al judecării, punerea în executare se face de către instanța de judecată care a luat această măsură.“

211. După articolul 439 se introduce articolul 439¹ cu următorul cuprins:**„Executarea interdicției de a reveni în locuința familiei pe o perioadă determinată**

Art. 439¹. — Când prin hotărârea de condamnare la pedeapsa închisorii s-a luat măsura de siguranță prevăzută în art. 118¹ din Codul penal, a interdicției de a reveni în locuința familiei pe o perioadă determinată, o copie de pe dispozitivul hotărârii se comunică organului de poliție în a cărui rază teritorială se află locuința familiei.

Dacă pedeapsa închisorii se execută într-un loc de detenție, se face mențiune în mandatul de executare a pedepsei închisorii să i se pună în vedere condamnatului, la data liberării să se prezinte la organul de poliție, care procedează potrivit alin. 3. Totodată, se trimite o copie de pe dispozitivul hotărârii comandantului locului de deținere.

Organul de poliție are îndatorirea să asigure executarea măsurii luate prin supravegherea respectării interdicției de a nu reveni în locuința familiei și să sesizeze organul de urmărire penală în caz de sustragere de la executarea măsurii.“

212. La articolul 450, alineatul 4 va avea următorul cuprins:

„Hotărârea instanței este supusă recursului. Termenul de recurs este de 3 zile. Recursul declarat de procuror este suspensiv de executare.“

213. Articolul 466 va avea următorul cuprins:**„Cazuri de aplicare a procedurii speciale**

Art. 466. — Infracțiunile flagrante pedepsite prin lege cu închisoare mai mare de un an și de cel mult 12 ani, precum și formele agravate ale acestor infracțiuni, săvârșite în municipii sau orașe, în mijloace de transport în comun, bălciuri, târguri, porturi, aeroporturi sau gări, chiar dacă nu aparțin unităților teritoriale arătate mai sus, precum și în orice alt loc aglomerat, se urmăresc și se judecă potrivit dispozițiilor prevăzute în acest capitol, care se completează cu dispozițiile din prezentul cod.“

214. Articolul 468 va avea următorul cuprins:**„Reținerea și arestarea învinuitului sau a inculpatului**

Art. 468. — Învinuitul este reținut. Reținerea durează 24 de ore. La sesizarea organului de cercetare sau din oficiu, procurorul poate dispune arestarea învinuitului, care nu poate depăși două zile, acestea calculându-se de la data expirării ordonanței de reținere.

Dacă procurorul apreciază că sunt suficiente dovezi pentru punerea în mișcare a acțiunii penale, dă rechizitoriu prin care pune în mișcare acțiunea penală și dispune trimiterea în judecată și trimite dosarul instanței competente înainte de expirarea mandatului de arestare.

În cazul în care procurorul nu a dispus trimiterea în judecată în termen de 3 zile de la data emiterii ordonanței de reținere, se aplică art. 146 și următoarele.“

215. La articolul 472, alineatul 1 va avea următorul cuprins:

„Art. 472. — Președintele instanței fixează termenul de judecată, care nu poate depăși 5 zile de la data primirii dosarului, dispunând totodată aducerea cu mandat a martorilor și a părții vătămate.“

216. Articolul 480 va avea următorul cuprins:**„Dispoziții generale**

Art. 480. — Urmărirea și judecarea infracțiunilor săvârșite de minori, precum și punerea în executare a hotărârilor privitoare la aceștia se fac potrivit procedurii obișnuite, cu completările și derogările din prezentul capitol și din secțiunea IV¹ a cap. I din titlul IV al părții generale.“

217. La articolul 483, alineatul 1 va avea următorul cuprins:

„Art. 483. — Cauzele în care inculpatul este minor se judecă, potrivit regulilor de competență obișnuite, de către judecători anume desemnați potrivit legii.“

218. La articolul 484, alineatul 2 va avea următorul cuprins:

„La judecarea cauzei se citează, în afară de părți, autoritatea tutelară și părinții, iar dacă este cazul, tutorele, curatorul, persoana în îngrijirea ori supravegherea căreia se află minorul și serviciul de reintegrare socială a infractorilor și de supraveghere a executării sancțiunilor neprivative de libertate de pe lângă acea instanță, precum și alte persoane a căror prezență este considerată necesară de către instanță.“

219. Capitolul IV din titlul IV al părții speciale, respectiv titlul și articolele 504, 505, 506 și 507, vor avea următorul cuprins:

„CAPITOLUL IV

**Repararea pagubei materiale sau a daunei morale în cazul condamnării pe nedrept
sau al privării ori restrângerii de libertate în mod nelegal**

Cazuri care dau dreptul la repararea pagubei

Art. 504. — Persoana care a fost condamnată definitiv are dreptul la repararea de către stat a pagubei suferite, dacă în urma rejudecării cauzei s-a pronunțat o hotărâre definitivă de achitare.

Are dreptul la repararea pagubei și persoana care, în cursul procesului penal, a fost privată de libertate ori căreia i s-a restrâns libertatea în mod nelegal.

Privarea sau restrângerea de libertate în mod nelegal trebuie stabilită, după caz, prin ordonanță a procurorului de revocare a măsurii privative sau restrictive de libertate, prin ordonanță a procurorului de scoatere de sub urmărire penală sau de încetare a urmăririi penale pentru cauza prevăzută în art. 10 alin. 1 lit. j) ori prin hotărâre a instanței de revocare a măsurii privative sau restrictive de libertate, prin hotărâre definitivă de achitare sau prin hotărâre definitivă de încetare a procesului penal pentru cauza prevăzută în art. 10 alin. 1 lit. j).

Are drept la repararea pagubei suferite și persoana care a fost privată de libertate după ce a intervenit prescripția, amnistia sau dezincriminarea faptei.

Felul și întinderea reparației

Art. 505. — La stabilirea întinderii reparației se ține seama de durata privării de libertate sau a restrângerii de libertate suportate, precum și de consecințele produse asupra persoanei ori asupra familiei celui privat de libertate sau a căruia libertate a fost restrânsă.

Reparația constă în plata unei sume de bani sau, ținându-se seama de condițiile celui îndreptățit la repararea pagubei și de natura daunei produse, în constituirea unei rente viagere ori în obligația ca, pe cheltuiala statului, cel privat de libertate sau a căruia libertate a fost restrânsă să fie încredințat unui institut de asistență socială și medicală.

Persoanelor îndreptățite la repararea pagubei, care înainte de privarea de libertate erau încadrate în muncă, li se calculează, la vechimea în muncă stabilită potrivit legii, și timpul cât au fost private de libertate.

Acțiunea pentru repararea pagubei

Reparația este, în toate cazurile, suportată de stat, prin Ministerul Finanțelor Publice.

Art. 506. — Acțiunea pentru repararea pagubei poate fi pornită de persoana îndreptățită, potrivit art. 504, iar după moartea acesteia poate fi continuată sau pornită de către persoanele care se aflau în întreținerea sa.

Acțiunea poate fi introdusă în termen de 18 luni de la data rămânerii definitive, după caz, a hotărârilor instanței de judecată sau a ordonanțelor procurorului, prevăzute în art. 504.

Pentru obținerea reparării pagubei, persoana îndreptățită se poate adresa tribunalului în a cărui circumscripție domiciliază, chemând în judecată civilă statul, care este citat prin Ministerul Finanțelor Publice.

Acțiunea este scutită de taxa judiciară de timbru.

Acțiunea în regres

Art. 507. — În cazul în care repararea pagubei a fost acordată potrivit art. 506, statul are acțiune în regres împotriva aceluia care, cu rea-credință sau din gravă neglijență, a provocat situația generatoare de daune.“

220. Articolul 513 va avea următorul cuprins:**„Condițiile și modalitățile de realizare**

Art. 513. — Condițiile și modalitățile de realizare a asistenței judiciare internaționale în materie penală sunt cele stabilite prin dispozițiile cuprinse în legea specială și în prezentul capitol, dacă prin convențiile internaționale nu se prevede altfel.“

221. După articolul 522 se introduce secțiunea IV cu titlul „Rejudecarea în caz de extrădare“, respectiv articolul 522¹ cu următorul cuprins:

„SECȚIUNEA IV

Rejudecarea în caz de extrădare

Rejudecarea celor judecați în lipsă în caz de extrădare Art. 522¹. — În cazul în care se cere extrădarea unei persoane judecate și condamnate în lipsă, cauza va putea fi rejudecată de către instanța care a judecat în primă instanță, la cererea condamnatului.

Dispozițiile art. 405—408 se aplică în mod corespunzător.“

Art. II. — Următorii termeni din Codul de procedură penală și din alte legi cu dispoziții de procedură penală se înlocuiesc astfel:

— „rază teritorială“, cu „circumscripție“, ori de câte ori se referă la instanțele judecătorești și la parchetele de pe lângă acestea;

— „organe de cercetare ale poliției“, cu „organe de cercetare ale poliției judiciare“.

Art. III. — 1. Lucrătorii din Ministerul de Interne specializați în efectuarea activităților de constatare a infracțiunilor, de strângere a datelor în vederea începerii urmăririi penale și de cercetare penală, prevăzuți în art. 201 din Codul de procedură penală, fac parte din poliția judiciară.

2. Organele de poliție judiciară își desfășoară activitatea, în mod nemijlocit, sub conducerea, supravegherea și controlul procurorului, fiind obligate să aducă la îndeplinire toate dispozițiile acestuia.

3. Lucrătorii de poliție judiciară din structurile teritoriale își îndeplinesc atribuțiile, în mod nemijlocit, sub autoritatea și controlul prim-procurorilor parchetelor de pe lângă judecătorii și tribunale, corespunzător arondării acestora.

Procurorii generali ai parchetelor de pe lângă curțile de apel își exercită autoritatea și controlul nemijlocit asupra lucrătorilor de poliție judiciară din circumscripția curții de apel.

Procurorul general al Parchetului de pe lângă Curtea Supremă de Justiție își exercită autoritatea și controlul direct sau prin procurori desemnați asupra organelor de poliție judiciară din Inspectoratul General al Poliției Române și din întregul teritoriu.

4. Lucrătorii de poliție care nu fac parte din organele de poliție judiciară au dreptul și obligația de a efectua orice act de constatare a săvârșirii infracțiunilor, încunoștințând despre aceasta, de îndată, procurorul sau organele de cercetare ale poliției judiciare, cu înaintarea totodată a actelor de constatare.

5. Eliberarea din funcție a lucrătorilor de poliție judiciară nu se poate dispune decât cu avizul procurorului general al Parchetului de pe lângă Curtea Supremă de Justiție.

Lucrătorii de poliție judiciară nu pot primi de la organele ierarhic superioare nici o altă însărcinare, în afara unor situații și evenimente excepționale sau în realizarea sarcinilor de pregătire și perfecționare profesională.

6. Promovarea în funcție a lucrătorilor de poliție judiciară se face numai cu avizul procurorului general al Parchetului de pe lângă Curtea Supremă de Justiție.

7. Pentru neîndeplinirea sau îndeplinirea necorespunzătoare de către lucrătorii de poliție judiciară a obligațiilor ce le revin, procurorul general al Parchetului de pe lângă Curtea Supremă de Justiție poate propune ministrului de interne eliberarea din funcția de lucrător de poliție judiciară.

8. Pentru faptele de indisciplină săvârșite de organele de cercetare penală ale poliției judiciare, procurorul general al Parchetului de pe lângă Curtea Supremă de Justiție poate solicita ministrului de interne declanșarea procedurii pentru angajarea răspunderii disciplinare.

Art. IV. — Legea privind organizarea și funcționarea Poliției Române nr. 218/2002, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 305 din 9 mai 2002, se modifică și se completează după cum urmează:

1. Articolul 27 va avea următorul cuprins:

„Art. 27. — (1) Ministrul de interne, cu avizul procurorului general al Parchetului de pe lângă Curtea Supremă de Justiție, desemnează polițiști care au calitatea de organe de cercetare ale poliției judiciare.

(2) Urmărirea penală se efectuează în mod obligatoriu de procuror în cazul infracțiunilor săvârșite de polițiștii care au calitatea de organe de cercetare ale poliției judiciare.

(3) Infracțiunile săvârșite de polițiștii care au calitatea de organe de cercetare ale poliției judiciare se judecă în primă instanță de către:

a) tribunal, în cazul polițiștilor prevăzuți în art. 14 alin. (2) pct. II din Legea nr. 360/2002 privind Statutul polițistului;

b) curtea de apel, în cazul polițiștilor prevăzuți în art. 14 alin. (2) pct. I lit. e)—j) din Legea nr. 360/2002;

c) Curtea Supremă de Justiție, în cazul polițiștilor prevăzuți în art. 14 alin. (2) pct. I lit. a)—d) din Legea nr. 360/2002.“

2. La articolul 33, alineatul (1) va avea următorul cuprins:

„Art. 33. — (1) Pentru prevenirea și combaterea corupției, a criminalității transfrontaliere, a traficului de ființe umane, terorismului, traficului de droguri, spălării banilor, infracțiunilor informatice și a crimei organizate, precum și a altor infracțiuni grave care nu pot fi descoperite sau ai căror făptuitori nu pot fi identificați prin alte mijloace, la propunerea inspectorului general al Inspectoratului General al Poliției Române, cu aprobarea ministrului de interne, Poliția Română poate să folosească și polițiști sub acoperire, în condițiile prevăzute în Codul de procedură penală. În situații excepționale, dacă există indicii temeinice că s-a săvârșit sau că se pregătește săvârșirea uneia dintre infracțiunile menționate, care nu poate fi descoperită sau ai cărei făptuitori nu pot fi identificați prin alte mijloace, Poliția Română poate folosi informatori.“

Art. V. — Legea privind Statutul polițistului nr. 360/2002, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 440 din 24 iunie 2002, se modifică după cum urmează:

— **Articolul 64 se abrogă.**

Art. VI. — Legea nr. 92/1992 pentru organizarea judecătorească, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 259 din 30 septembrie 1997, cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

— **La articolul 28, alineatul 4 va avea următorul cuprins:**

„Dispozițiile procurorului ierarhic superior sunt obligatorii pentru procurorii în subordine dacă sunt date în scris și sunt în conformitate cu legea. Nu vor putea fi date, însă, dispoziții pentru neefectuarea actelor care se pot îndeplini, potrivit legii, într-o cauză penală. Procurorul este liber să prezinte în instanță concluziile pe care le consideră întemeiate, potrivit legii, ținând seama de probele administrate în cauză.“

Art. VII. — Legea Curții Supreme de Justiție nr. 56/1993, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 56 din 8 februarie 1999, cu modificările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. Articolele 21 și 22 vor avea următorul cuprins:

„Art. 21. — Secțiile Curții Supreme de Justiție au următoarele competențe:

Secția civilă judecă recursurile:

a) în cauzele civile prevăzute de Codul de procedură civilă, în afară de cele date în competența altor secții prin prezenta lege sau prin legi speciale;

b) contra hotărârilor pronunțate în litigii de muncă, în cazurile determinate de lege;

c) în orice cauze privind alte materii care nu au fost date în competența altor secții.

Secția penală judecă recursurile:

a) în materie penală, în cazurile prevăzute de Codul de procedură penală sau de legi speciale;

b) contra hotărârilor pronunțate în materie penală de Curtea Militară de Apel.

Secția comercială judecă recursurile contra hotărârilor pronunțate în materie comercială, în cazurile determinate de lege.

Secția de contencios administrativ judecă recursurile:

a) în materie de contencios administrativ, în cazurile determinate de lege;

b) în materie de expropriere;

c) în materie fiscală, cu excepția litigiilor care sunt date prin legi speciale în competența altor instanțe.

Art. 22. — Secțiile Curții Supreme de Justiție, în raport cu competența fiecăreia, judecă recursurile în anulare declarate împotriva hotărârilor definitive pronunțate de judecătorii, tribunale, curți de apel și instanțele militare.“

2. Articolul 24 va avea următorul cuprins:

„Art. 24. — Completul de 9 judecători judecă recursurile în cauzele judecate în primă instanță de secțiile Curții Supreme de Justiție și recursurile în anulare, în cauzele în care secțiile Curții au pronunțat sentințe rămase definitive prin nerecurare ori decizii în soluționarea recursurilor ordinare sau au pronunțat decizii în soluționarea recursurilor în supraveghere ori a recursurilor extraordinare declarate în cauzele penale.“

3. La articolul 26, litera a) va avea următorul cuprins:

„a) judecarea recursurilor în anulare în cauzele în care Completul de 9 judecători a pronunțat decizii în recurs, precum și în cauzele în care Completul de 7 judecători a pronunțat, înainte de intrarea în vigoare a Legii nr. 45/1993 pentru modificarea și completarea Codului de procedură penală, decizii de soluționare a recursului extraordinar sau a recursului în supraveghere;“

Art. VIII. — Legea nr. 54/1993 pentru organizarea instanțelor și parchetelor militare, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 209 din 13 mai 1999, se modifică și se completează după cum urmează:

— **Articolul 3 va avea următorul cuprins:**

„Art. 3. — Circumscripțiile instanțelor militare și ale parchetelor militare se stabilesc prin hotărâre a Guvernului, la propunerea ministrului justiției.“

Art. IX. — 1. Cauzele aflate în curs de urmărire penală la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi urmărite de organele de urmărire penală competente potrivit acestei legi.

Actele și lucrările efectuate potrivit legii anterioare, până la data intrării în vigoare a prezentei legi, rămân valabile.

2. Mandatul de arestare preventivă emis de procuror până la intrarea în vigoare a prezentei legi își produce în continuare efectele și după această dată.

În cazurile în care arestarea preventivă dispusă de procuror nu a fost supusă controlului instanței, procurorul, în 24 de ore de la intrarea în vigoare a prezentei legi, prezintă dosarul cauzei instanței căreia i-ar reveni competența să judece cauza în fond, cu propunerea motivată de luare a măsurii arestării preventive, pentru zilele care au rămas după scăderea din 30 de zile a perioadei în care învinuitul sau inculpatul a fost arestat. Instanța va proceda potrivit art. 146 sau, după caz, art. 149¹ din Codul de procedură penală.

3. Cauzele aflate în curs de judecată, la data intrării în vigoare a prezentei legi, vor continua să fie judecate de instanțele competente, potrivit dispozițiilor aplicabile anterior acestei date. În caz de admitere a apelului sau a recursului, dacă se dispune desființarea sau, după caz, casarea hotărârii și rejudecarea cauzei, aceasta se va judeca de instanța competentă, potrivit prezentei legi.

4. Cauzele aflate în curs de judecată la instanțele militare, la data intrării în vigoare a prezentei legi, date în competența instanțelor civile, vor continua să fie judecate de instanțele militare, potrivit legii anterioare.

5. În cazul rezoluțiilor de neîncepere a urmăririi penale, al ordonanțelor ori, după caz, al rezoluțiilor de clasare, de scoatere de sub urmărire penală sau de încetare a urmăririi penale, date de procuror până la intrarea în vigoare a

prezentei legi, termenul de introducere a plângerii prevăzute în art. 278¹ din Codul de procedură penală este de un an și curge de la intrarea în vigoare a prezentei legi, dacă nu s-a împlinit termenul de prescripție a răspunderii penale.

Art. X. — Ori de câte ori alte legi prevăd dispoziții referitoare la dispunerea de către procuror a luării, menținerii, revocării ori încetării măsurii arestării preventive, a liberării provizorii și a obligării de a nu părăsi localitatea, a măsurilor de siguranță prevăzute în art. 113 și 114 din Codul penal, a interceptării și înregistrării convorbirilor, a perchezițiilor, a reținerii și predării corespondenței și a obiectelor trimise de învinuit sau de inculpat ori adresate acestuia, se aplică, în mod corespunzător, dispozițiile prevăzute în art. I din prezenta lege.

Art. XI. — Prezenta lege intră în vigoare la data publicării ei în Monitorul Oficial al României, Partea I, și se pune în aplicare după cum urmează:

1. dispozițiile privind arestarea preventivă și percheziția, de la data intrării în vigoare a legii;
2. celelalte dispoziții, de la data de 1 ianuarie 2004.

Art. XII. — Codul de procedură penală, cu modificările și completările ulterioare, precum și cu modificările și completările aduse prin prezenta lege, se va republica în Monitorul Oficial al României, Partea I, dându-se textelor o nouă numerotare.

Această lege a fost adoptată de Senat în ședința din 12 iunie 2003, cu respectarea prevederilor art. 74 alin. (1) din Constituția României.

p. PREȘEDINTELE SENATULUI,
DORU IOAN TĂRĂCILĂ

Această lege a fost adoptată de Camera Deputaților în ședința din 17 iunie 2003, cu respectarea prevederilor art. 74 alin. (1) din Constituția României.

p. PREȘEDINTELE CAMEREI DEPUTAȚILOR,
VIOREL HREBENCIUC

București, 24 iunie 2003.
Nr. 281.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI

DECRET pentru promulgarea Legii privind modificarea și completarea Codului de procedură penală și a unor legi speciale

În temeiul prevederilor art. 77 alin. (1) și ale art. 99 alin. (1) din Constituția României,

Președintele României d e c r e t e a z ă:

Articol unic. — Se promulgă Legea privind modificarea și completarea Codului de procedură penală și a unor legi speciale și se dispune publicarea acestei legi în Monitorul Oficial al României, Partea I.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI
ION ILIESCU

București, 23 iunie 2003.
Nr. 410.

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

Regia Autonomă „Monitorul Oficial”, str. Izvor nr. 2–4, Palatul Parlamentului, sectorul 5, București,
cont nr. 2511.1–12.1/ROL Banca Comercială Română — S.A. — Sucursala „Unirea” București
și nr. 5069427282 Direcția de Trezorerie și Contabilitate Publică a Municipiului București
(alocat numai persoanelor juridice bugetare).

Adresa pentru publicitate: Centrul pentru relații cu publicul, București, șos. Panduri nr. 1,
bloc P33, parter, sectorul 5, tel. 411.58.33 și 411.97.54, tel./fax 410.77.36.

Tiparul : Regia Autonomă „Monitorul Oficial”, tel. 490.65.52, 335.01.11/2178 și 402.21.78,
E-mail: marketing@ramo.ro, Internet: www.monitoruloficial.ro